

BY- OG REGIONFORSKNINGSINSTITUTTET NIBR

Skatt fra studenter i Oslo

Marit Nygaard og Lars Vik

OSLO METROPOLITAN UNIVERSITY
STORBYUNIVERSITETET

Skatt fra studenter i Oslo

Tittel: Skatt fra studenter i Oslo

Forfatter: Marit Nygaard, Lars Vik

NIBR-rapport: 2019:12

ISSN: 1502-9794
ISBN: 978-82-8309-310-0

Prosjektnummer: 201816

Prosjektnavn: Oslo-studenters betydning for skatteinntekter, konsum, sysselsetting

Oppdragsgiver: Studentsamskipnaden i Oslo (SiO)

Prosjektleder: Marit Nygaard

Referat: I 2014 utliknet studentene i Oslo rundt 3,5 milliarder kroner i skatt gjennom arbeid (og formue), og av dette gikk anslagsvis 40 prosent, det vil si rundt 1,4 milliarder til Oslo kommune. Beregnet skatt til Oslo kommune via arbeidsplasser som er forbundet med Oslo-studentenes forbruk, er anslått å være rundt 143 millioner kroner i 2014.

Sammendrag: Norsk og engelsk

Dato: Juni 2020

Antall sider: 40

Utgiver: By- og regionforskningsinstituttet NIBR
OsloMet - storbyuniversitetet
Postboks 4 St. Olavs plass
0130 OSLO
Telefon: (+47) 67 23 50 00
E-post: post-nibr@oslomet.no

Vår hjemmeside: <http://www.oslomet.no/nibr>

© NIBR 2020

Forord

NIBR og SINTEF har på oppdrag for Studentsamskipnaden i Oslo (SiO) beregnet hva studentene i Oslo bidro med av skatt til Oslo kommune gjennom arbeid og forbruk. Vi har brukt Microdata.no til å finne ut hva studentenes arbeid utliknet i skatt. Vi har brukt plan- og analysesystemet PANDA til å beregne hva studentenes forbruk betød for sysselsetting og skatt.

Nygaard (NIBR) og Vik (SINTEF) har skrevet rapporten sammen. Vi vil takke kontaktperson Trond Bakke i SiO for gode diskusjoner og innspill underveis.

Oslo, juni 2020

Berit Nordahl
Forskningsjef

Innhold

Forord	1
Sammendrag	5
Summary	6
1 Bakgrunn	7
1.1 Definisjoner, metode og forbehold	7
1.1.1 Definisjon av student	7
1.1.2 Stor vekt på år 2014	8
2 Studenter som er bosatt i Oslo	9
2.1.1 Oslo – en by i vekst	9
2.1.2 Stort aldersspenn blant studenter	9
2.1.3 De fleste studentene er mellom 19 og 31 år	11
2.1.4 Kurs på bachelornivå er vanligst	11
2.1.5 En av ti er studerende	12
2.2 Høy tilflytting til Oslo	13
3 Sysselsetting blant studentene.....	15
3.1 De unge studentene jobber typisk 15 timer per uke	17
3.1.1 De færreste studenter har utdanning fra før	18
4 Studentenes inntektskilder.....	19
4.1.1 Vanlig med fullt lån og stipend	19
4.1.2 Yrkesinntekt er den viktigste inntektskilden	20
4.1.3 Andre registrerte inntektskilder mindre viktige	21
5 Utlignet skatt	22
5.1.1 Fagskolestudentene skatter mest av seg	22
5.2 Studentenes skatt som andel av total skatt.....	24
6 Studentenes forbruk.....	26
6.1.1 Løpende utgifter er klart størst	26
6.1.2 Det går også med mye penger til ferie	27
6.1.3 Lave studieutgifter	28
7 Forholdet mellom forbruk og sysselsatte.....	30
7.1.1 Hver utgiftspost tilordnes en næringskode.....	30
7.2 Studentenes forbruk oversatt til arbeidsplasser – direkte virkninger	31
7.2.1 Hvordan telle antall studenter?	31
7.2.2 Regionale forskjeller i forhold mellom omsetning og sysselsetting	32
7.3 Indirekte sysselsettingsvirkninger knyttet til studentenes forbruk	34
7.3.1 Kryssløpsanalyser i Panda.....	34
7.4 Skatt fra arbeid via studentenes forbruk.....	36
8 Skatt fra studentene til Oslo kommune.....	37
8.1.1 Skatt fra arbeidsplassene som genereres fra studentenes forbruk.....	37
8.1.2 Total utlignet skatt fra studentene til Oslo kommune	38
9 Avsluttende bemerkninger	39
Referanser	40
Vedlegg	40

Tabelliste

Tabell 2.1: Alder for studenter, mottakere av studiestipend og studenter som er mottakere av studiestipend. Gjelder personer som var registrert bosatt i Oslo i 2014.	10
Tabell 2.2: Befolkningen i Oslo i 2014 fordelt etter de tre kategoriene: Student/ikke-student, typisk studentalder/annen alder og hvorvidt man mottok studiestipend eller ikke.....	13
Tabell 3.1: Antall og andel sysselsatte blant studenter registrert bosatt i Oslo 2014, aldersgruppen 18-32 år.	15
Tabell 3.1: Samlet utliknet skatt, 2014. Gjelder fra personer som er bosatt i Oslo i 2014.	24
Tabell 3.2: Utliknet skatt fra studenter og ikke-studenter som var registrert bosatt i Oslo i 2000, 2005, 2010, 2014 og 2015.....	25
Tabell 4.1: Løpende utgifter blant studenter, summert over år og etter type utgiftspost. Individnivå.	27
Tabell 4.2: Andre utgifter for studentene, summert over år og etter type utgiftspost. Individnivå.	28
Tabell 4.3: Utgifter knyttet til studiet, gjennomsnitt per person.	28
Tabell 5.1: De fem største utgiftspostene fra Levekårsundersøkelsen blant studenter, gjennomsnittlig forbruk i 2014-kroner og tilordnet næringskategori fra NACE2007-systemet.....	31
Tabell 5.2: Fire tilnærminger (tellemåter) til å måle forholdet mellom studentenes forbruk og sysselsetting	32
Tabell 5.3: Sysselsetting direkte knyttet til studentenes forbruk (minus ferier og boutgifter) i fire ulike måter å beregne forhold mellom antall studenter og omsetning/sysselsetting.	33
Tabell 5.4: Direkte og indirekte sysselsetting forbundet med studentenes forbruk, 2014.....	35
Tabell 5.5: Beregnet skatt av sysselsetting som er direkte og indirekte forbundet med studentenes i Oslo sitt forbruk, 2014.	36
Tabell 6.1: Utliknet skatt fra personer bosatt i Oslo i 2014, og anslagsvis 40 prosent av skatten gikk til Oslo kommune. Milliarder kroner.	37
Tabell 6.2: Beregnet skatt til Oslo kommune fra arbeidsplassene som er knyttet til Oslo-studentenes forbruk, 2014. Millioner kroner.	38

Figurliste

Figur 2.1: Indeksert vekst av Oslos befolkning og Oslos studenter fra år 2000 til år 2015. Antallet i år 2000 er satt til å være lik 100. Gjelder personer som var registrert bosatt i Oslo.	9
Figur 2.2: Boks-plott som viser minimumsverdi, median (streken mellom gult og grått felt), gjennomsnitt og maksimumsverdi. Gjelder personer som er registrert bosatt i Oslo i 2014.....	10
Figur 2.3: Aldersfordeling på personer bosatt i Oslo, 16-50 år, som er registrert som studenter i 2014.	11
Figur 2.4: Antall studenter i alderen 19-50 år i 2014 fordelt etter høyeste nivå kurset de tok var på. Gjelder personer som var registrert bosatt i Oslo i 2014.....	12
Figur 2.5: Aldersfordelingen til befolkningen i Oslo, 17-56 år, i 2014 fordelt på innflyttere og bofaste.....	13
Figur 2.6: Aldersfordeling til studenter, 19-50 år, fordelt etter om de er bofast eller innflyttere, gjelder personer registrert bosatt i Oslo i 2014.....	14
Figur 3.1: Fordeling av studenter i aldersgruppen 20-32 år etter om de er sysselsatt eller ikke, Oslo 2014.	15
Figur 3.2: Andelen sysselsatte studenter innen hver alder (år) for innflyttere og bofaste, 2014. Gjelder studenter som var registrert bosatt i Oslo i 2014. Merk at skalaen begynner på 30 prosent.....	16

Figur 3.3: Næring der personen hadde sitt hovedarbeidsforhold i 2014. Gjelder personer som er registrert bosatt i Oslo i 2014 og som var mellom 18 og 32 år i 2014. Næringskodene er sortert synkende etter antall sysselsatte studenter	16
Figur 3.4: Forventet/avtalt arbeidstid per uke (i timer) for personer bosatt i Oslo i 2014, alder 18-32 år, gjennomsnitt og median.	17
Figur 3.5: Avtalt arbeidstid blant ikke-studenter og studenter i alderen 18-32 år i 2014. Gjelder personer som var registrert bosatt i Oslo i 2014. Figur generert i Microdata.no.....	18
Figur 3.6: Aldersfordelingen på registrerte studenter i Oslo etter høyeste fullførte utdanningsnivå. Gjelder personer som var registrert bosatt i Oslo i 2014..	18
Figur 4.1: Histogram som viser fordelingen av mottatt studiestipend for studenter i alderen 18-23 år i løpet av 2014. Gjelder studenter registrert bosatt i Oslo i 2014. Den horisontale akse viser stipend i 1 000 kroner. Den vertikale akse viser prosentandel.....	20
Figur 4.2: Fordeling av årlig yrkesinntekt for studenter og ikke-studenter i aldersgruppen 18-32 år, 2014. Gjelder personer som var registrert bosatt i Oslo i 2014..	20
Figur 4.3: Inntektsgrunnlag til studenter i alderen 18-32 år. Gjelder personer som var registrert bosatt i Oslo i 2014.	21
Figur 5.1: Histogram som viser utliknet skatt blant personer i aldersgruppen 18-32 år, fordelt på student/ikke-student. År 2014. Gjelder personer som var registrert bosatt i Oslo i 2014.....	22
Figur 5.2: Utliknet gjennomsnittlig skatt per person blant personer i alderen 18-32 år i 2014. Gjelder personer som er registrert bosatt i Oslo i 2014.....	23
Figur 5.3: Total utliknet skatt i 2014 fordelt etter alder (18-60 år) i 2014 og studiestatus. Gjelder personer som er registrert bosatt i Oslo i 2014.....	23
Figur 5.4: Total utliknet skatt for studenter i alderen 19-32 år etter om man er innflytter eller bofast, 2014. Gjelder personer som er registrert bosatt i Oslo i 2014.....	24
Figur 6.1: Gjennomsnittlig utgift for ulike utgiftsposter for studenter i 2014.	29
Figur 7.1: Studenter ved campuser i Oslo i 2016.....	32
Figur 7.2: Sysselsetting direkte assosiert med studentenes estimerte forbruk i fire ulike tilnærminger (tellemåter). Studentens utgifter knyttet til ferier og boutgifter er ikke medregnet. Oslo, 2014.....	33
Figur 7.3: Fordeling av de 20 næringene som ville blitt sterkest berørt, indirekte, av et bortfall av studentene, 2014.....	35

Sammendrag

Studenter utgjør en stadig større andel av Oslos befolkning. De fleste studenter jobber ved siden av studiene. Studenter som er registrert bosatt i Oslo og som jobber, betaler derfor skatt. I denne rapporten har vi sett nærmere på hva studentene bidrar med av skatt til Oslo kommune.

I 2014 utliknet studentene rundt 3,5 milliarder kroner i skatt gjennom arbeid (og formue), og av dette gikk anslagsvis 40 prosent, det vil si rundt 1,4 milliarder til Oslo kommune.

Studenter er også forbrukere, særlig av dagligvarer, men også av klær og sko, kafé-, pub- og restaurantbesøk og studielitteratur. Beregninger gjennom plan- og analysemodellen PANDA viser at studentenes forbruk genererte mellom 3 500 og 5 000 arbeidsplasser i Oslo i 2014, og av disse skattet en betydelig andel til Oslo kommune. Beregnet skatt til Oslo kommune via arbeidsplasser som er forbundet med studentenes forbruk, er anslått å være rundt 143 millioner kroner i 2014.

Studien er begrenset til studentenes målbare skattebidrag i en tid der de ofte har et lavt forbruk og ofte er studielånmottakere. For å finne ut hva studentene reelt sett bidrar med av verdiskaping og skatt, hadde vi måttet se studentene i sammenheng med universitets- og høyskolesektoren og kunnskapsinstitusjonene i Oslo-regionen. Verdiskaping i virksomhetene nyutdannede jobber i, kompetanseoverføring mellom studenter, virksomheter og universitets- og høyskolesektoren og merverdien av dette, er noen av mange forhold som i så fall hadde måttet bli analysert. Sysselsettingen i universitets- og høyskolesektoren er også betinget av studentene. Denne studien gir derfor konservative anslag på studentenes skattebidrag.

Summary

Students make up an ever-larger proportion of Oslo's population. Most students work alongside their studies. Students, who are registered residents in Oslo and work, therefore pay taxes. In this report, we have calculated what students contribute with in terms of taxes to the municipality of Oslo.

In 2014, the students paid around NOK 3.5 billion in tax through work (and wealth), and of this, an estimated 40 per cent, that is, around 1.4 billion to the municipality of Oslo.

Students are also consumers, especially of groceries, but also of clothing and shoes, café, pub and restaurant visits and study literature. Calculations through the planning and analysis model PANDA show that students' consumption generated between 3,500 and 5,000 jobs in Oslo in 2014, of which a significant proportion taxed to the municipality of Oslo. Estimated tax to the municipality of Oslo via jobs associated with student consumption is estimated to be around NOK 143 million in 2014.

The study is limited to the students' measurable tax contributions while they are having low consumption and often are student loan recipients. We have not analyzed the students' real value creation. In order to find out what the students actually contribute with in terms of taxes, we need to study the students in the context of the university and college sector and the knowledge institutions in the Oslo region. Such a calculation would have had to include value creation in the businesses graduates work in, as well as transfer of skills between students, businesses and the university and college sectors. Employment in the university and college sector is also conditional on the students. This study therefore provides conservative estimates of students' tax contributions.

1 Bakgrunn

Oslo er en stor studentby. Av byens rundt syvhundre tusen innbyggere, er nesten en av ti registrert som student i høyere utdanning. Antallet studenter har økt betydelig siden tusenårsskiftet, og mer enn befolkningen for øvrig.

Studenter er ikke bare studerende. De er også arbeidstakere og forbrukere. Mange jobber ved siden av studiene, ofte innen varehandel eller helse- og sosial. Mange jobber også fulltid, og studerer litt ved siden av.

Selv om forbruket per student er forholdsvis lavt, utgjør det samlede forbruket fra studentene en ikke ubetydelig del av omsetningen i Oslo. Dette generer arbeidsplasser og dermed skatteinntekter.

Formålet med dette prosjektet har vært å studere nærmere hva tilstedeværelsen av studenter betyr for Oslo kommunes skatteinntekter. Vi har ikke sett på utgiftssiden, så dette er derfor ikke noe skatteregnskap. Vi har heller ikke sett på merverdien av studentene som en del av kunnskapssektoren.

Vi har brukt SSBs tjeneste Microdata.no til å finne skatteinntektene fra studentenes arbeid og plan- og analysesystemet PANDA til å beregne skatten som kommer fra sysselsettingen via studentenes forbruk.

Før vi beregner skatteinntektene, vil vi innlede med et kapittel om hvem studentene er, hvor mange de er, hvor de kommer fra, hvor de jobber og hvor gamle de er. Deretter viser vi hva studenter har hatt i inntekt og hva de har betalt i skatt. Vi viser så hva som er et «typisk» studentforbruk, og bruker dette til å beregne det totale forbruket til studenter i Oslo. Gjennom SSBs strukturstatistikk og Panda har vi beregnet hva forbruket betyr for sysselsetting i Oslo, og dermed for skatteinntekter. Avslutningsvis vil vi beregne hvor mye av den uliknede skatten som tilfalt Oslo kommune.

1.1 Definisjoner, metode og forbehold

Analysen er gjort basert på en rekke valg og antagelser som kan diskuteres og kritiseres.

I kapittel 1–4 har vi brukt Microdata.no til å hente frem data. Disse dataene er hentet rett fra SSBs administrative registre, og kan derfor regnes for å være sikre. I kapittel 5 har vi beregnet studentenes forbruk gjennom SSBs levekårsundersøkelse. Der har vi gjort en rekke valg og antakelser for å komme frem til et estimat, noe som innebærer usikkerhet. I kapittel 6 har vi benyttet modellen Panda til å beregne hva dette forbruket gir av arbeidsplasser, og disse estimatene vil det også være knyttet usikkerhet til. I kapittel 7 har vi beregnet hvor stor andel av skatten som har gått til Oslo kommune. Vi har basert oss på antakelser om foreliggende skattefordeling til kommunene.

1.1.1 Definisjon av student

Vi har definert en person som student dersom han eller hun var registrert som deltakende på et kurs på fagskole-, bachelor- eller masternivå.¹ Hvis en person tar kurs på ulike nivåer, blir han/hun tilordnet det høyeste nivået. Det vil si at dersom en student tar fire kurs, tre på bachelornivå og ett på masternivå, vil studenten bli registrert som masterstudent.

¹ Mer spesifikt: Personen var registrert på et kurs på nivå 500000 til 800000 i variabelen NUDB_KURS_NUS i Microdata.no.

1.1.2 Stor vekt på år 2014

I store deler av rapporten vil vi analysere data fra 2014, som var det siste året vi hadde tilgjengelige data for langs alle relevante variabler da vi startet analysene. Da vi startet studien, hadde vi data for utdanning til og med august 2015. Siden vi ikke hadde data for hele 2015, valgte vi å fokusere på året 2014.² I noen tilfeller har vi data fra 2000 til 2015, og da er de omtalt.

² Mens vi har skrevet rapporten, har det kommet data for 2015, men disse var ikke tilgjengelige da vi startet analysen. Det har sannsynligvis ikke skjedd store endringer fra 2014 til 2015.

2 Studenter som er bosatt i Oslo

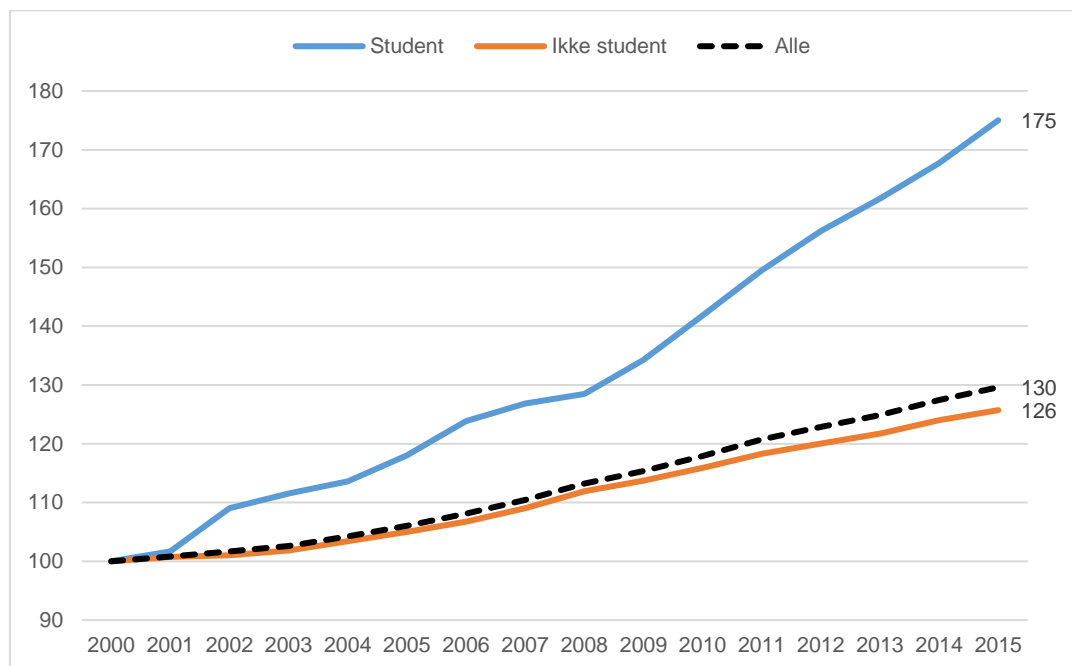
I dette kapitlet beskriver vi antall studenter som er registrert bosatt i Oslo over tid og med hensyn til hvordan de varierer etter alder, om de er mottakere av studiestipend eller ikke og om de er fra Oslo eller ikke.

Ved utgangen av 2014 var det registrert 644 729 innbyggere i Oslo, og av disse var 66 813 registrert på et kurs på fagskole-, bachelor- eller masternivå. Registrerte studenter utgjorde altså om lag 10 prosent av Oslos befolkning. Disse personene kan være registrert på et kurs på et studiested utenfor Oslo. Det tar ikke dataene hensyn til. Det kan altså tenkes at mange av dem vi beskriver som studenter i dette kapitlet, studerer i Trondheim eller Bergen eller andre steder. Samtidig er det bostedskommunen som er relevant, da man skatter til sin bostedskommune.

2.1.1 Oslo – en by i vekst

Oslos befolkning har økt fra rundt en halv million innbyggere i år 2000 til over 650 000 i 2015. Det tilsvarer en økning på 30 prosent. Antallet studenter i Oslo har samtidig økt med 75 prosent, fra litt under 40 000 i 2000 til nesten 70 000 i 2015, slik figuren under viser.

Figur 2.1: Indeksert vekst av Oslos befolkning og Oslos studenter fra år 2000 til år 2015. Antallet i år 2000 er satt til å være lik 100. Gjelder personer som var registrert bosatt i Oslo.

Kilde: Microdata.no

Studenter utgjorde 8 prosent av befolkningen i Oslo i 2000, og 11 prosent i 2015.

2.1.2 Stort aldersspenn blant studenter

Gjennomsnittsalderen til studentene i Oslo i 2014 var 28 år.³ Den høye gjennomsnittsalderen skyldes at det er en god del godt voksne mennesker som er registrert som student ved en høyere utdanningsinstitusjon. Det er ofte arbeidstakere som tar etter- og videreutdanningskurs ved siden av fulltidsjobb. Halvparten av studentene er imidlertid i aldersgruppen 23-31 år.

Gjennomsnittsalderen til personer som mottar studiestipend fra Lånekassen, er noe lavere, rundt 22 år, og halvparten av studiestipend-mottakerne er mellom 18 og 25 år. I det følgende vil vi

³ I hele dette kapitlet refererer vi til studenter som er registrert bosatt i Oslo, uavhengig av studiested.

referere til «stipend» når vi mener studiestipend fra Lånekassen. «Stipend» inkluderer ikke studielånet, ei heller stipend fra andre kilder.

Hvis vi konsentrerer oss om studenter i høyere utdanning som mottar stipend, finner vi at gjennomsnittsalderen er rundt 25 år og at halvparten er i aldersgruppen 22-26 år. Dette tallet stemmer trolig mer med det mange kan forbinde med en «typisk» student og som ofte er målgruppen for SiOs tjenester.

Tabellen under viser aldersfordelingen for studenter, mottakere av studiestipend og studenter som mottar studiestipend i 2014.

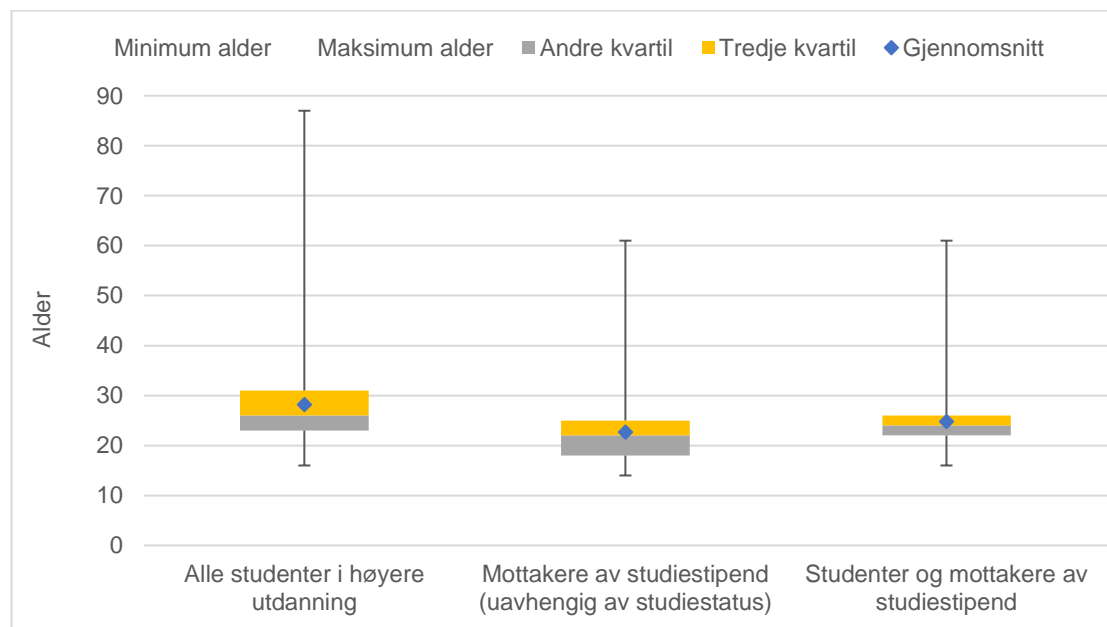
Tabell 2.1: Alder for studenter, mottakere av studiestipend og studenter som er mottakere av studiestipend. Gjelder personer som var registrert bosatt i Oslo i 2014.

Verdier i tabellen = alder	Alle studenter i høyere utdanning	Mottakere av studiestipend (uavhengig av studiestatus)	Studenter og mottakere av studiestipend
Minimumsalder	16	14	16
Medianalder	26	22	24
Maksimumsalder	87	61	61
Gjennomsnittsalder	28,2	22,6	24,8

Kilde: Microdata.no

Figuren under viser det samme som i tabellen over, illustrert i et boks-plott. Som det kommer frem, er det stor aldersvariasjon blant studentene, men halvparten er konsentrert i 20-årene. Alderskonsentrasjonen er høyest blant studenter som mottar studiestipend.

Figur 2.2: Boks-plott som viser minimumsverdi, median (streken mellom gult og grått felt), gjennomsnitt og maksimumsverdi. Gjelder personer som er registrert bosatt i Oslo i 2014.

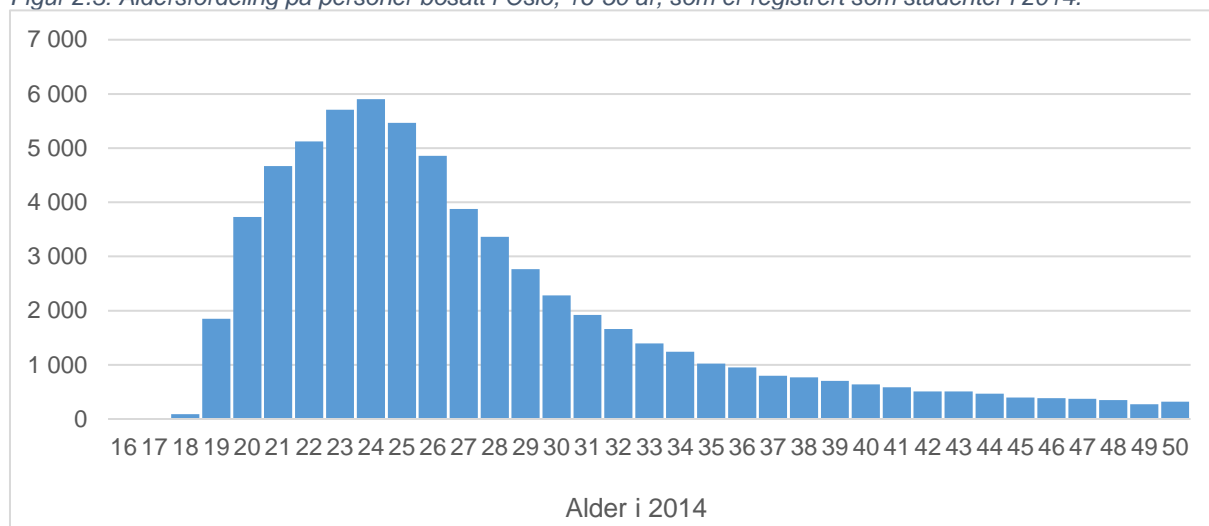
Kilde: Microdata.no

Studentene blir stadig yngre. Gjennoms- og medianalderen for alle studenter var henholdsvis 29 og 27 i år 2000, og den har gått ned til henholdsvis 28 og 26 år i 2015.

2.1.3 De fleste studentene er mellom 19 og 31 år

Det er få 18-åringene som er registrert som studenter. Likevel velger vi å ta dem med i de fleste analyser. 18-åringene kan være personer som har begynt på skolen ett år før normalt tid eller hoppet over et klassetrinn mens de gikk på skolen, og som derfor kan begynne i høyere utdanning ett år før de fleste andre. Figuren under viser aldersfordelingen til studenter mellom 16 og 50 år i 2014.

Figur 2.3: Aldersfordeling på personer bosatt i Oslo, 16-50 år, som er registrert som studenter i 2014.

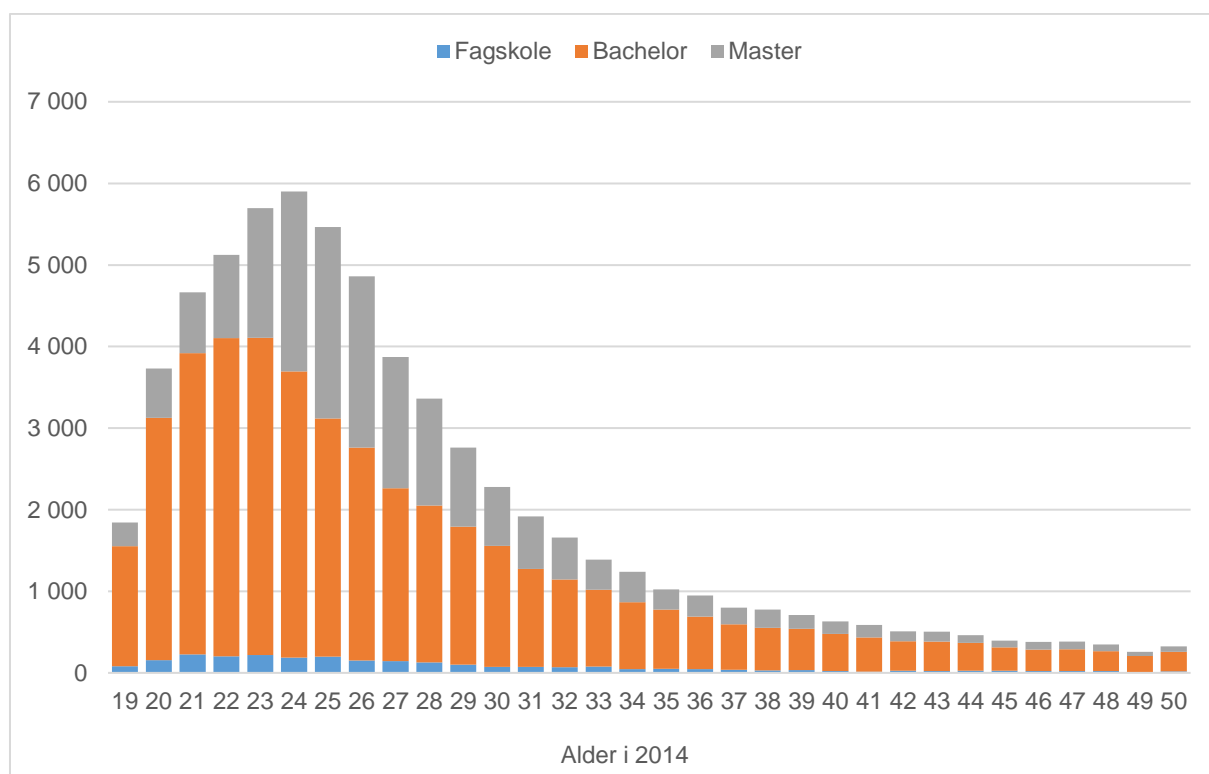

Kilde: Microdata.no

2.1.4 Kurs på bachelornivå er vanligst

De fleste studentene tar kurs på bachelornivå. Blant studentene i alderen 24-26 år er det relativt mange som tar kurs på masternivå. Blant dem som tar utdanning i voksen alder, er det vanligst å ta kurs på bachelornivå. Fagskolestudentene utgjorde en liten andel av studentene i 2014.

Figur 2.4: Antall studenter i alderen 19-50 år i 2014 fordelt etter høyeste nivå kurset de tok var på. Gjelder personer som var registrert bosatt i Oslo i 2014.

Kilde: Microdata.no

2.1.5 En av ti er studerende

Hvis vi dekomponerer befolkningen i Oslo i 2014 i kategoriene

- i. Student/ikke-student
- ii. 18-32 år/ikke 18-32 år og
- iii. Mottar studiestipend/mottar ikke studiestipend,

finner vi at studenter totalt utgjorde 10 prosent av befolkningen i Oslo, mens studenter i aldersgruppen 18-32 år utgjorde 8 prosent. I de videre analysene er det spesielt studenter i denne aldersgruppen vi vil se på. Studenter i aldersgruppen 18-32 år som mottok stipend, utgjorde 5 prosent av befolkningen.

Tabellen under viser befolkningen fordelt på disse tre kategoriene, i absolutte tall og i prosent av den totale befolkningen i Oslo ved utgangen av 2014, som var på 644 729 personer.⁴

⁴ På grunn av noen avrundinger som Microdata.no gjør i forbindelse med topp- og bunnkoding, summerer tallene seg til 644 739, som er 10 flere personer enn det registrerte antallet personer ved utgangen av 2014.

Tabell 2.2: Befolkningen i Oslo i 2014 fordelt etter de tre kategoriene: Student/ikke-student, typisk studentalder/annen alder og hvorvidt man mottok studiestipend eller ikke.

		Andel av Oslos innbyggere		Antall innbyggere	
		Student	Ikke-student	Student	Ikke-student
18-32 år	Studiestipend	5 %	1 %	30 657	9 537
	Ikke studiestipend	4 %	16 %	22 600	106 331
Annen alder	Studiestipend	0 %	1 %	1 929	9 416
	Ikke studiestipend	2 %	70 %	11 630	452 639
Total		10 %	90 %	66 816	577 923
Total total		100 %		644 729	

Kilde: Microdata.no

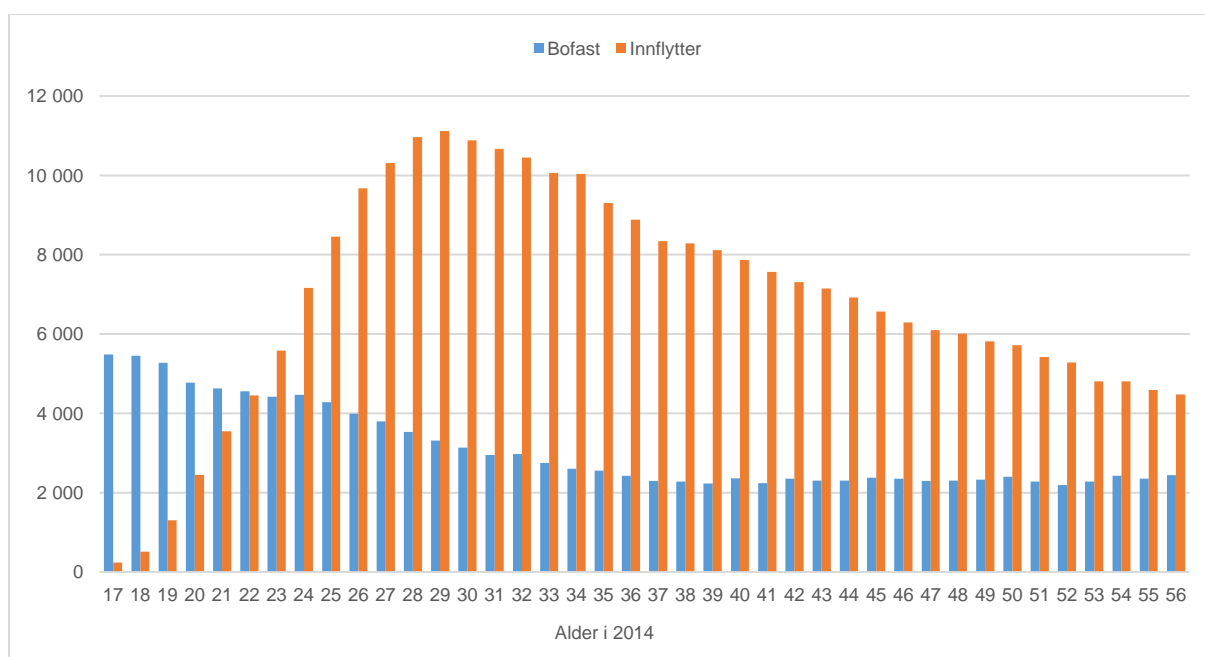
2.2 Høy tilflytting til Oslo

Oslo er en by med mye inn- og utflytting. Det flytter spesielt mange unge personer til Oslo, mange for å studere. Det kan være at studenter som er fra Oslo og innflytter-studenter har ulikt forbruk og sysselsettingsmønster. Det kan for eksempel tenkes at studenter som er fra Oslo oftere får hjelp til subsidiering av bolig enn innflyttere gjør, noe som vil innebære at innflytterstudenter må betale mer for bolig, som igjen kan føre til at de må jobbe mer ved siden av studiene. Arbeidsmengde vil igjen ha betydning for skatteinntektene.

Vi definerer at personer som var registrert som bosatt i Oslo i 2014 og da de var 16 år, er «bofaste», mens personer som er bosatt i Oslo i 2014, men som ikke bodde i Oslo som 16-åring, er definert som «innflyttere».

Frem til 23-årsalder utgjør de bofaste flertallet av innbyggerne i Oslo, men fra og med 23 års alder øker antallet innflyttere og overgår de bofaste i stort omfang.

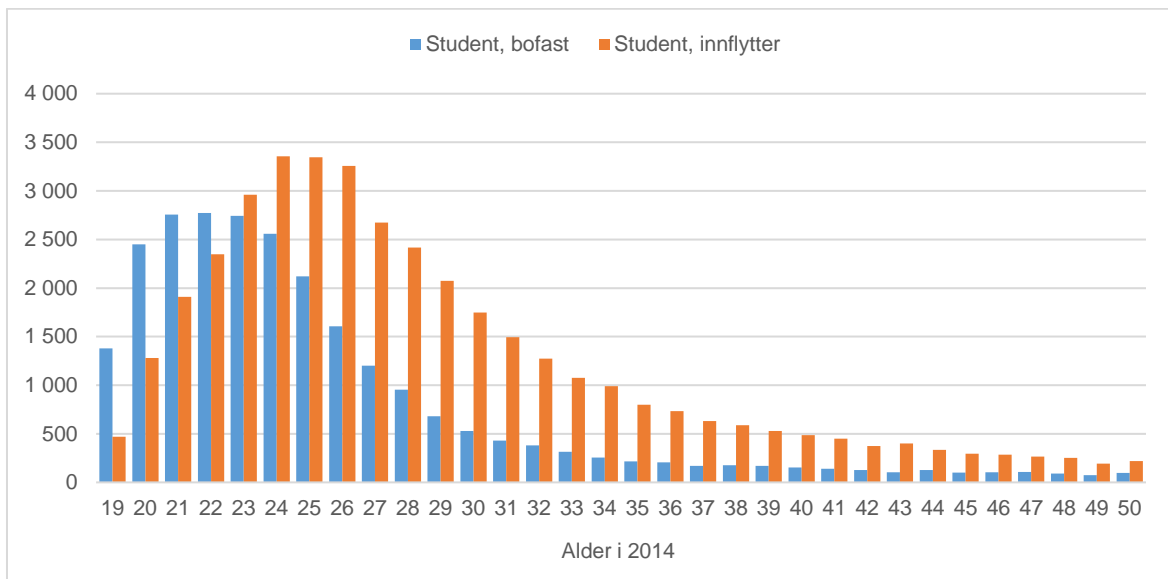
Figur 2.5: Aldersfordelingen til befolkningen i Oslo, 17-56 år, i 2014 fordelt på innflyttere og bofaste.

Kilde: Microdata.no

Blant studenter er det også fra 23 års alder flere innflyttere enn bofaste i Oslo, slik figuren under illustrerer. Nesten 60 prosent av studentene i aldersgruppen 18-32 år er innflyttere.

Figur 2.6: Aldersfordeling til studenter, 19-50 år, fordelt etter om de er bofast eller innflyttere, gjelder personer registrert bosatt i Oslo i 2014.

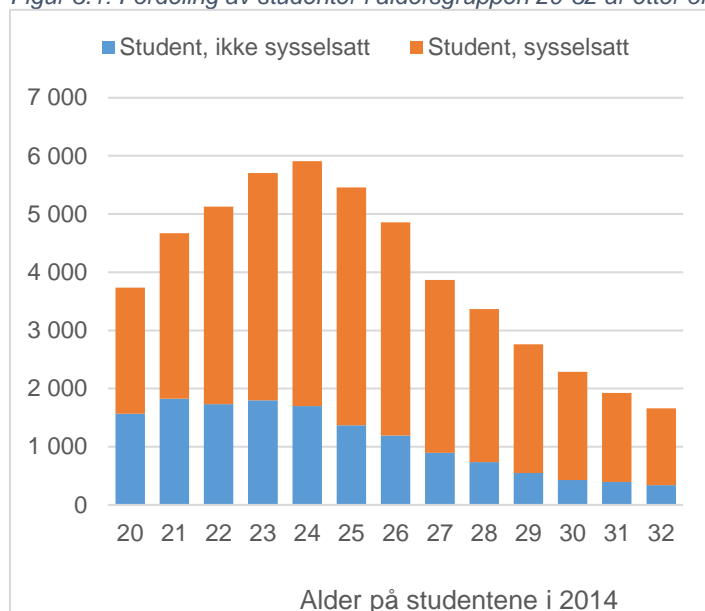

Kilde: Microdata.no

3 Sysselsetting blant studentene

Mer enn syv av ti studenter i aldersgruppen 18-32 har et arbeidsforhold ved siden av studiene.⁵ Andelen som ikke jobber ved siden av studiene, er høyere blant studenter i begynnelsen av 20-årene enn blant de eldre studentene.

Figur 3.1: Fordeling av studenter i aldersgruppen 20-32 år etter om de er sysselsatt eller ikke, Oslo 2014.

Kilde: Microdata.no

Det er mer vanlig blant innflytterstudenter enn blant bofaste å være sysselsatt. Blant de bofaste studentene i alderen 18-32 år er 64 prosent sysselsatte, mens dette gjelder 76 prosent av innflytterne.

Tabell 3.1: Antall og andel sysselsatte blant studenter registrert bosatt i Oslo 2014, aldersgruppen 18-32 år.

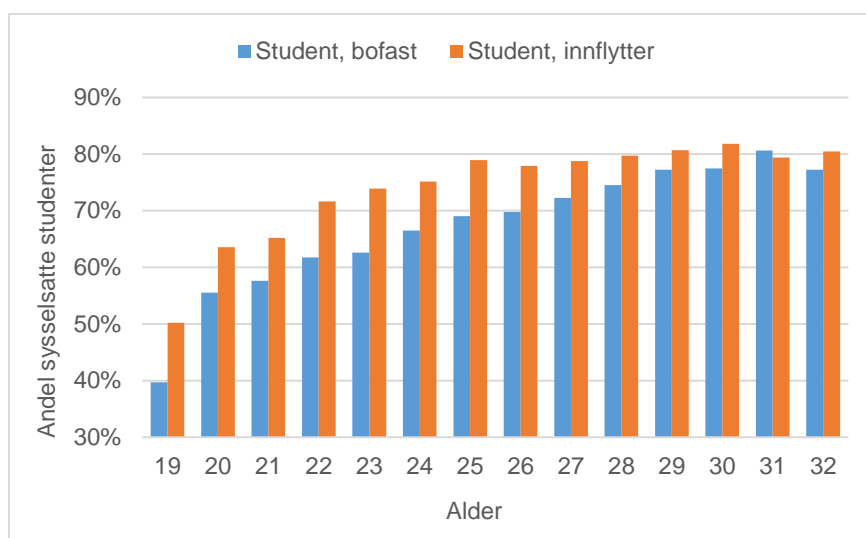
	Student, ikke sysselsatt	Student, sysselsatt	Student, total	Sysselsatte %
Bofast	8 236	14 406	22 636	64 %
Innflytter	7 401	23 216	30 621	76 %
Total	15 637	37 622	53 257	71 %

Kilde: Microdata.no

Det er på de yngste alderstrinnene at vi finner størst forskjell mellom innflyttere og bofaste med hensyn til sysselsetting. Fra slutten av 20-årene blir forskjellene mindre, slik det kommer frem av figuren under.

⁵ I denne studien er an definert som sysselsatt dersom man var registrert som ansatt i en virksomhet, art eller bransje og i 2014. Mer spesifikt er man definert som sysselsatt dersom man hadde en verdi på variabelen REGSYS_NARING_SN2007 i Microdata.no.

Figur 3.2: Andelen sysselsatte studenter innen hver alder (år) for innflyttere og bofaste, 2014. Gjelder studenter som var registrert bosatt i Oslo i 2014.

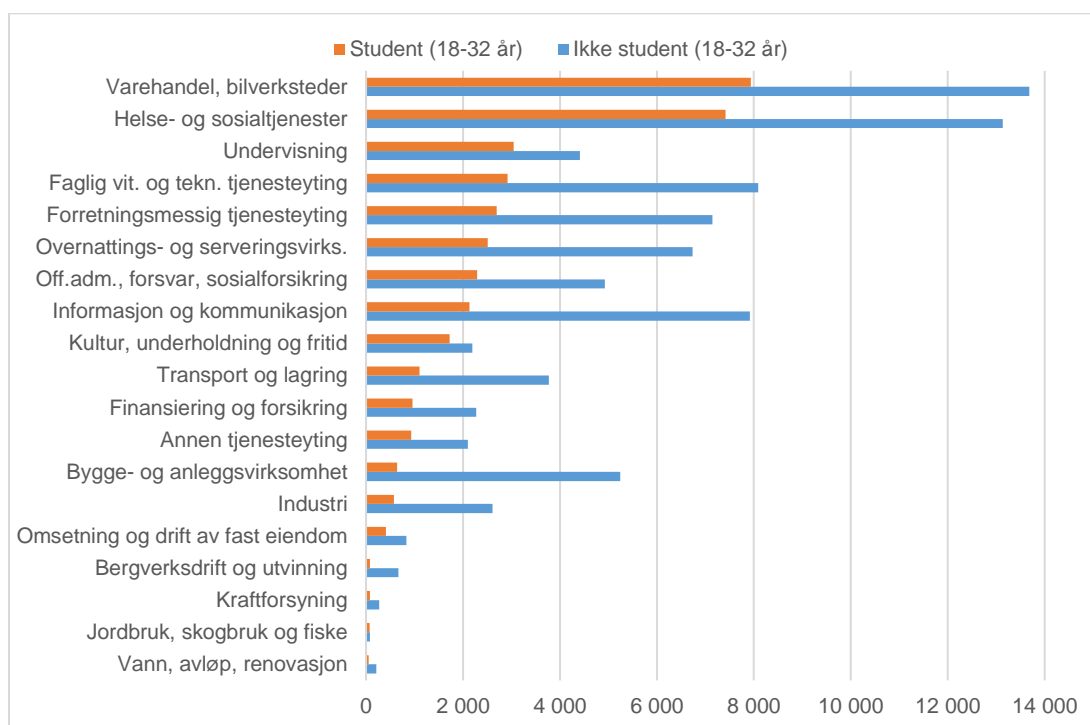

Kilde: Microdata.no. Merk at skalaen begynner på 30 prosent.

De fleste studenter i aldersgruppen 18-32 år jobber innen varehandel og helse- og sosialtjenester. Sammenliknet med ikke-studenter i samme aldersgruppe er det forholdsvis mange studenter som jobber innen varehandel, undervisning, helse- og sosialtjenester og kultur, underholdning og fritid. Sammenliknet med ikke-studenter er det relativt få studenter som er sysselsatt innen bygge- og anleggsvirksomhet og informasjon og kommunikasjon.

Figuren under viser hvilke næringer studenter og ikke-studenter i Oslo i aldersgruppen 18-32 år hadde sitt hovedarbeidsforhold i, i 2014.

Figur 3.3: Næring der personen hadde sitt hovedarbeidsforhold i 2014. Gjelder personer som er registrert bosatt i Oslo i 2014 og som var mellom 18 og 32 år i 2014. Næringskodene er sortert synkende etter antall sysselsatte studenter.

Kilde: Microdata.no.

3.1 De unge studentene jobber typisk 15 timer per uke

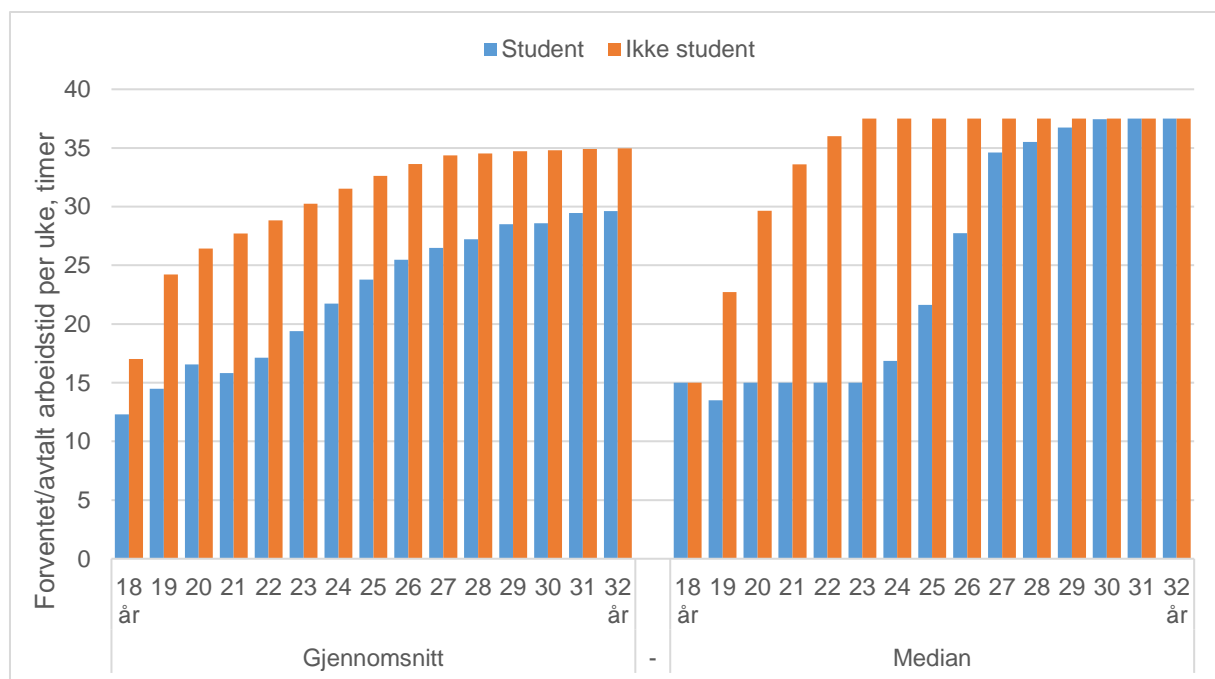
Avtalt arbeidstid er definert som det antall arbeidstimer som den ansatte ifølge arbeidskontrakten skal være på arbeid. Eventuelt fravær fra arbeidet på grunn av sykdom, ferie eller liknende skal ikke trekkes fra i avtalt arbeidstid, og overtid skal ikke medregnes.

Blant studentene i alderen 18-32 år er avtalt arbeidstid i snitt 13 timer per uke. Medianen er 19 timer. For ikke-studenter i samme aldersgruppe er medianen 37,5 timer, altså normal arbeidstid for fulltidsarbeidende.

For et hvert alderstrinn er gjennomsnittlig avtalt arbeidstid lavere blant studenter enn ikke studenter, og arbeidstiden øker med alderen. For studenter under 24 år er medianen 15 timer, og deretter øker median-timetallet brått og er like høyt som for ikke-studenter fra og med 29 års alder.

Mediantimetallet antyder at det er mange fulltidsstudenter som jobber litt på si fra de er 18 til 23 år, mens det er mange fulltidsarbeidende som studerer litt på si blant dem over 26 år.

Figur 3.4: Forventet/avtalt arbeidstid per uke (i timer) for personer bosatt i Oslo i 2014, alder 18-32 år, gjennomsnitt og median.

Kilde: Microdata.no

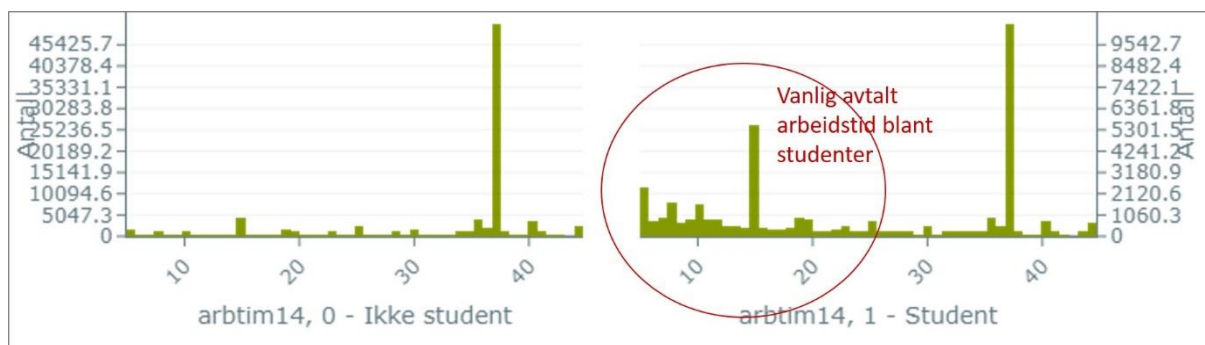
Studenter som ikke mottar studiestipend, jobber i snitt noen flere timer per uke enn studenter som mottar stipend.

Avtalt arbeidstid er tilnærmet likt for innflytter- og bofaste studenter som jobber.

Microdata.no kan generere histogrammer som kan vise timefordelingen på et mer detaljert nivå. Disse figurene har et mer teknisk utseende enn figurer man kan lage selv i Excel.

Histogrammene under viser at den vanligste avtalte arbeidstiden blant ikke-studenter er 37,5 timer. For mange studenter er dette også vanlig, men blant dem er det er også vanlig med 10- og 15-timers uker.

Figur 3.5: Avtalt arbeidstid blant ikke-studenter og studenter i alderen 18-32 år i 2014. Gjelder personer som var registrert bosatt i Oslo i 2014. Figur generert i Microdata.no.

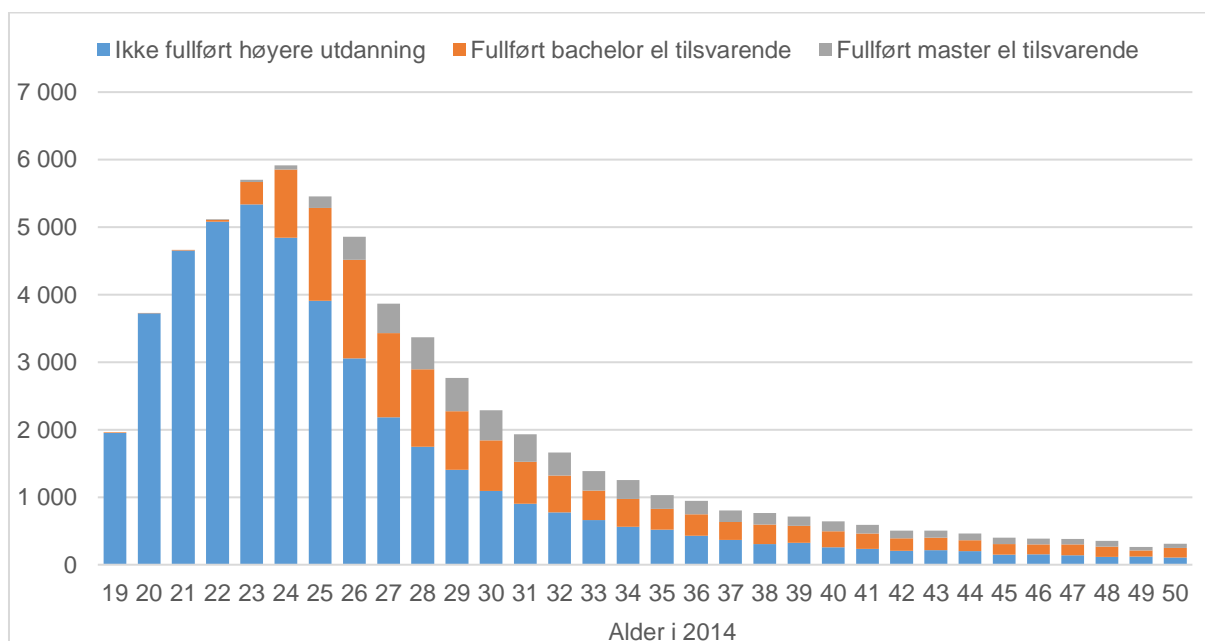
Kilde: Microdata.no

Studentenes arbeidstid har vært tilnærmet lik siden år 2005. Den var ifølge dataene fra Microdata.no betydelig lavere i år 2000, men det kan skyldes at tellingen ble gjort på en annen måte da.

3.1.1 De færreste studenter har utdanning fra før

De aller fleste studentene har ikke fullført høyere utdanning fra før. Blant studenter over 25 år er det riktignok en del som har fullført en bachelorgrad eller tilsvarende. Blant de godt voksne studentene er det generelt flere som har fullført en grad fra før enn blant de yngre studentene. Det kan tyde på at de fyller på med ekstra utdanning mens de er i arbeidslivet.

Figur 3.6: Aldersfordelingen på registrerte studenter i Oslo etter høyeste fullførte utdanningsnivå. Gjelder personer som var registrert bosatt i Oslo i 2014.

Kilde: Microdata.no⁶

⁶ Personer som har fullført PhD-utdanning er ikke medregnet, og inngår sammen med dem uten fullført utdanning. De er uansett få, og vil derfor ikke endre hovedbildet i vesentlig grad.

4 Studentenes inntektskilder

Studentenes kilder til inntekt inkluderer blant annet yrkesinntekt, næringsvirksomhet, kapitalinntekt, renteinntekt og direkte overføringer. I tillegg utgjør stipend fra Lånekassen en kilde til inntekt for mange studenter. Lånet fra Lånekassen utgjør også en betydelig del av studentenes disponible midler i studietiden.

I de nordiske landene er studielån og stipend sammen med yrkesinntekter de viktigste kildene til inntekt for studenter som ikke bor med sine foreldre. Det er mindre vanlig å motta støtte hjemmefra i Norge enn i andre europeiske land (SSB 2018). Samtidig blir det stadig mer vanlig for studenter i Norge å motta støtte hjemmefra (Barstad mfl. 2012). I 2010 hadde en av fire studenter mottatt støtte hjemmefra, og det hadde vært en svak økning fra 2005 til 2010. Median støtte var 9 000 kroner i året 2010.

Fra 2002 til 2005 har studentenes gjennomsnittsinntekter fra yrkeslivet gått ned, mens støtten fra Lånekassen ble viktigere (Epland og Gladhaug 2011). Fra og med 2006 økte imidlertid yrkesinntektene som andel av samlet inntekt. Det kan henge sammen med at første halvdel av 2000-tallet var preget av relativt høy arbeidsledighet for de unge, noe som kan ha gjort det vanskelig for studentene å skaffe seg relevant jobb ved siden av studiene. Etter 2006 endret arbeidsmarkedet seg, og studentene opplevde en klar økning i yrkesinntekter i de påfølgende årene (Epland og Gladhaug 2011).

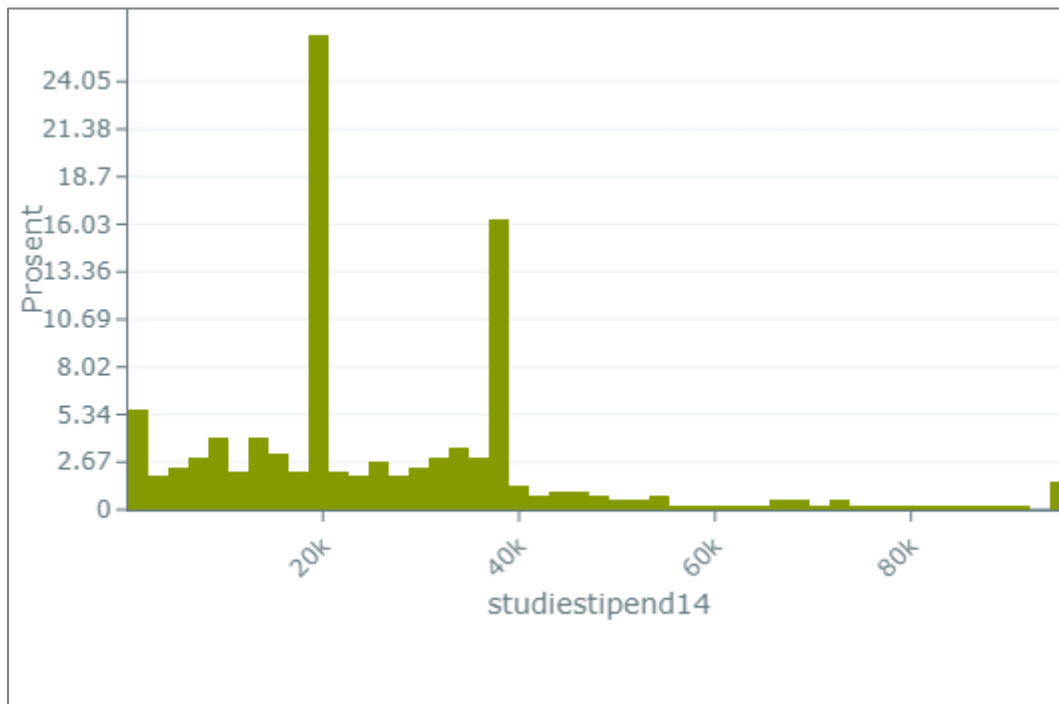
4.1.1 Vanlig med fullt lån og stipend

De fleste som mottar studiestipend, mottar full støtte både i lån og stipend (Barstad mfl. 2012). Mottakere av stipend mottar derfor ofte enten rundt 20 000 kroner eller rundt 40 000 kroner per år, avhengig av om de har vært fulltidsstudenter i ett eller to semestre.

Fordelingen av mottatt studiestipend fra Lånekassen blant studenter i alderen 18-32 år er vist i figuren under. Figuren er generert i Microdata.no, noe som innebærer et teknisk utseende. Ytterpunktene er kunstig høye på grunn av en automatisk topp- og bunnkoding som Microdata.no gjør for å anonymisere personer som har verdier i ytterpunktene.

27 prosent av studentene som er i alderen 18-32 år, mottok rundt 20 000 kroner i stipend i løpet av 2014, mens 16 prosent mottok rundt 40 prosent. Figuren viser kun stipend, ikke lån.

Figur 4.1: Histogram som viser fordelingen av mottatt studiestipend for studenter i alderen 18-23 år i løpet av 2014. Gjelder studenter registrert bosatt i Oslo i 2014. Den horisontale akse viser stipend i 1 000 kroner. Den vertikale akse viser prosentandel.

Kilde: Microdata.no

Både gjennomsnitt og median i mottatt studiestipend i løpet av året er ganske likt blant yngre og eldre studenter, dog noe høyere blant de yngre.

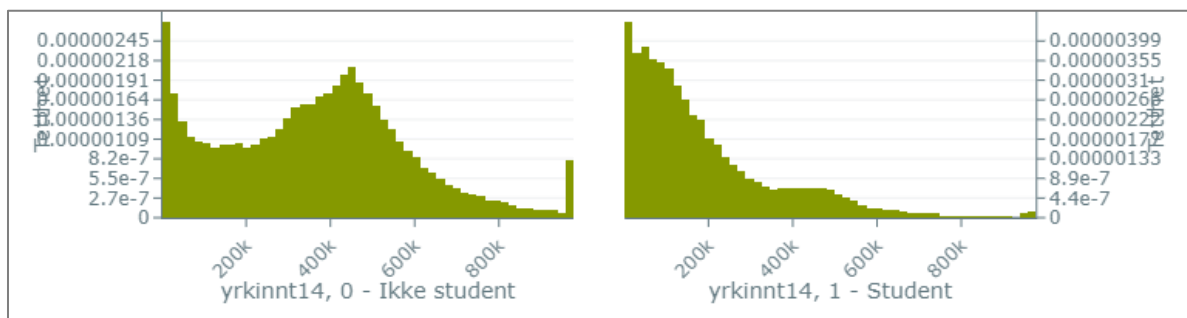
4.1.2 Yrkesinntekt er den viktigste inntektskilden

Yrkesinntekten er definert som summen av lønnsinntekter og netto næringsinntekter i løpet av kalenderåret. Sykepenger og fødselspenger er inkludert.

De fleste studenter i aldersgruppen 18-32 år har lavere yrkesinntekt enn tilsvarende gruppe som ikke er studenter. Dette vises tydelig i histogrammene under.

For ikke-studenter (venstre panel) er det en konsentrasjon av personer som tjener rundt 400 000 kroner i året. Fordelingen er nesten normal. Blant studentene (høyre panel) er fordelingen helt annerledes, med en stor konsentrasjon av personer som tjener under 200 000 kroner.

Figur 4.2: Fordeling av årlig yrkesinntekt for studenter og ikke-studenter i aldersgruppen 18-32 år, 2014. Gjelder personer som var registrert bosatt i Oslo i 2014. Figur generert i Microdata.no.

Kilde: Microdata.no

Det er betydelige variasjoner i studentenes yrkesinntekter etter hvor den enkelte studerer (Epland og Gladhaug 2011). Studentene ved Handelshøyskolen BI har klart høyest yrkesinntekter. Oslo-studentene er også kjennetegnet av at en høy andel har yrkesinntekter som overskrider 1G og ved at støtten fra Lånekassen utgjør en relativt lav andel av inntekten. Til sammenlikning er det mindre vanlig å studere ved siden av studiene blant studenter ved NTNU i Trondheim (Epland og Gladhaug 2011).

Gjennomsnitts- og medianinntekten til studentene i typisk studentalder, det vil si mellom 18 og 32 år, har ikke økt mye fra år 2000 til 2015, fra rundt 114 000 til 150 000 kroner. Det har derimot inntektene til studenter som er 33 år eller eldre, som har økt fra rundt 250 000 til 470 000 kroner.

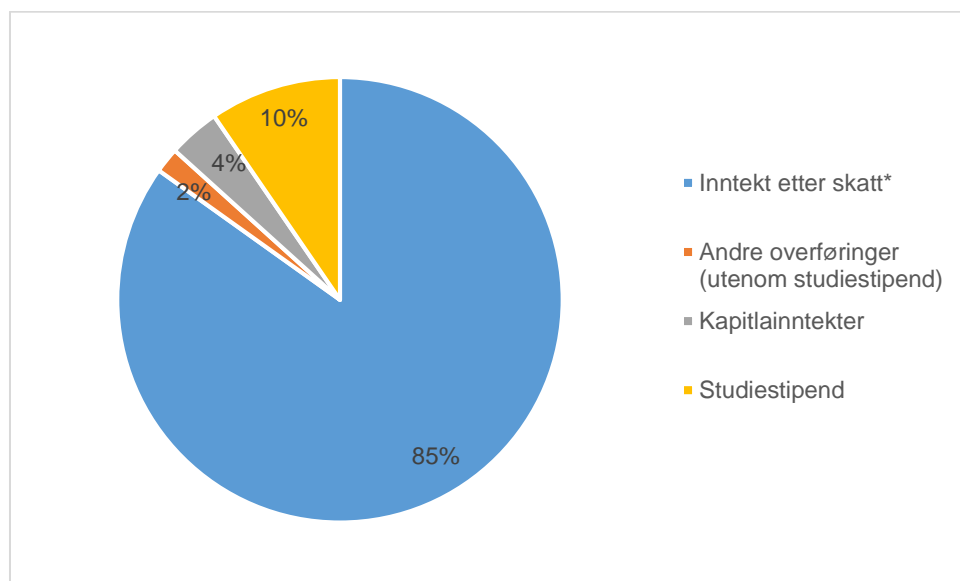
Summen av inntekter fra studenter har gått opp fra rundt 6 milliarder i 2000 til 15,5 milliarder i 2015, altså nesten en tredobling. Her er det flere forhold som spiller inn, blant annet lønnsvekst, inflasjon og ikke minst flere studenter. Trolig er det det økte antallet studenter som spiller størst rolle, siden inntekt per person ikke har vokst i samme omfang.

4.1.3 Andre registrerte inntektskilder mindre viktige

Andre kilder til inntekt, som skattepliktige og skattefrie overføringer og kapitalinntekter, utgjør en forholdsvis liten andel av inntektsgrunnlaget til de fleste studenter i alderen 18-32 år.

Kakediagrammet under viser inntektsgrunnlaget til studentene i 2014. Yrkesinntekten er den klart viktigste registrerte inntektskilden. Figuren viser riktignok ikke lån, som også er en viktig kilde til disponible midler i studietiden, ei heller direkte og indirekte overføringer fra foreldre.

Figur 4.3: Inntektsgrunnlag til studenter i alderen 18-32 år. Gjelder personer som var registrert bosatt i Oslo i 2014.

Kilde: Microdata.no

**Merknad: Formue er ikke med. Skatt av eventuell formue er fratrukket fra yrkesinntekten, slik at yrkesinntekten kan fremstå som lavere enn den egentlig er. Noen av overføringene skal også skattes av. Figuren gir dermed ikke et eksakt bilde på studentenes økonomiske situasjon, og må heller tolkes som en omtrentlig fordeling av inntektskildene. Studielån og overføringer fra foreldre er ikke inkludert.*

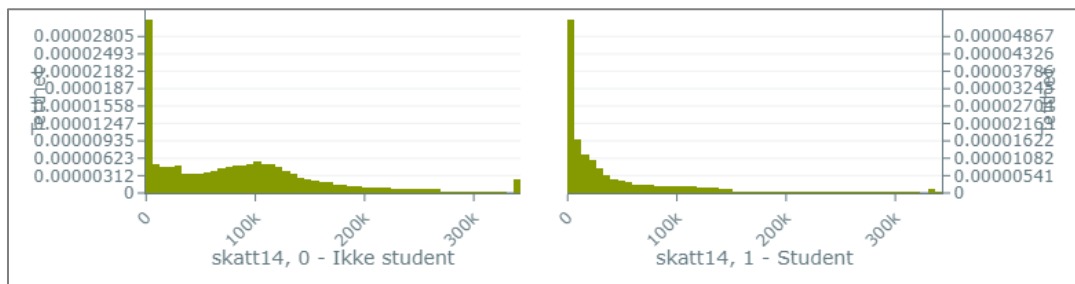
For de yngre studentene utgjør stipendet en noe større andel av totale inntekter.

5 Utliknet skatt

Den utliknede skatten er definert som summen av inntekts- og formuesskatt til kommune, fylke og stat, samt medlemsavgifter til folketrygden.⁷ Den utliknede skatten er delvis proporsjonal med yrkesinntektene. Derfor er det neppe noen overraskelse av fordelingene av utliknet skatt blant ikke-studenter og studenter likner fordelingene av yrkesinntektene for de samme gruppene.

Figuren under viser fordelingene av utliknet skatt blant studenter (høyre) og ikke-studenter (venstre) i alderen 18-32 år i 2014. For ikke-studenter er det en opphoping på rundt 100 000 kroner, mens fordelingen blant ikke-studenter er annerledes, og det er mange som skattet mellom 0 og 50 000 kroner.

Figur 5.1: Histogram som viser utliknet skatt blant personer i aldersgruppen 18-32 år, fordelt på student/ikke-student. År 2014. Gjelder personer som var registrert bosatt i Oslo i 2014.

Kilde: Microdata.no

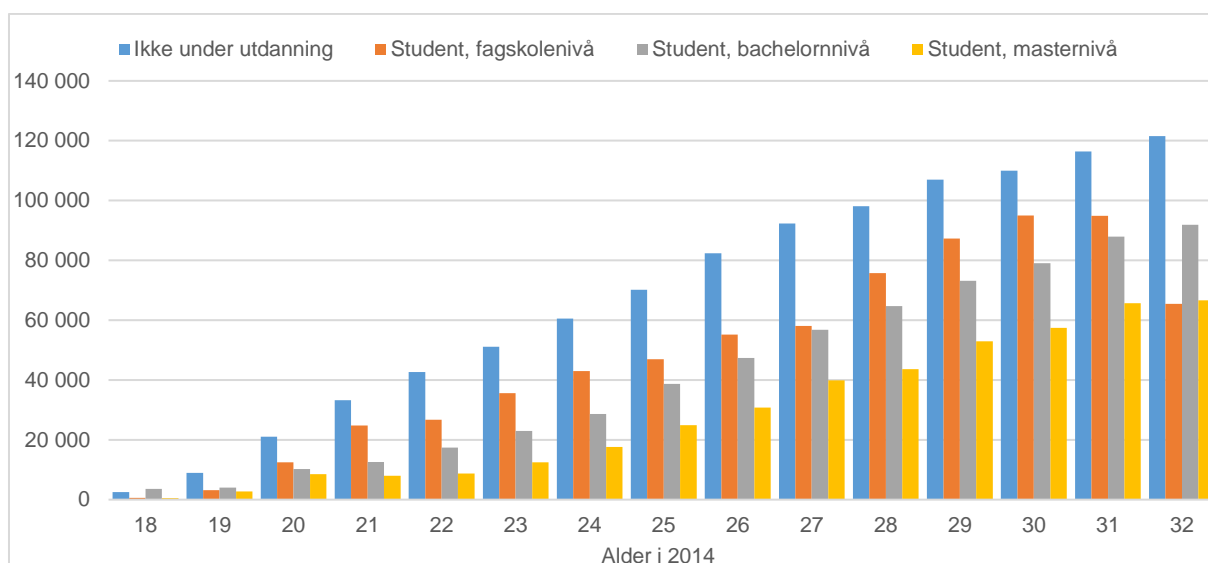
Studentene i alderen 18-32 år betalte i snitt cirka 34 000 kroner i 2014 (median cirka 14 000), mens ikke-studenter i samme aldersgruppe i snitt betalte cirka 81 000 kroner i skatt (median cirka 73 000).

5.1.1 Fagskolestudentene skatter mest av seg

Utliknet skatt er økende med alderen fra 18 år til midten av 30-årene. Studenter som tar kurs på fagskolenivå, betaler i snitt mer skatt enn universitetsstudenter, og bachelor-studenter betaler i snitt mer skatt enn masterstudenter, slik figuren under viser. Også Epland og Gladhaug (2011) finner at det er langt mer vanlig at studenter på lavere nivå kombinerer studier med yrkesaktivitet enn de som er i gang med studier på høyere nivå. Samtidig vil de med fullført høyere utdanning som regel skatte mer av seg senere i yrkeslivet.

⁷ Variabelen INNTEKT_UTSKATT i Microdata.no.

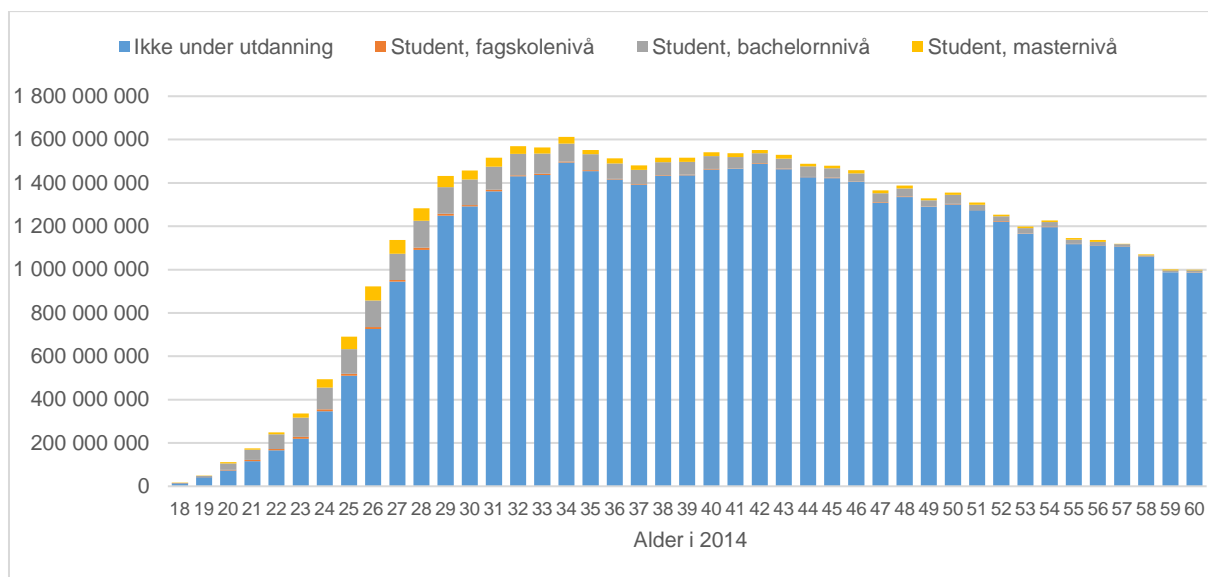
Figur 5.2: Utliknet gjennomsnittlig skatt per person blant personer i alderen 18-32 år i 2014. Gjelder personer som er registrert bosatt i Oslo i 2014.

Kilde: Microdata.no

Skattebidraget fra studentene i begynnelsen av 20-årene utgjør i sum rundt 30 prosent av det totale skattebidraget fra aldersgruppen. Blant 30- og 40-åringene utgjør den utliknede skatten fra studentene rundt 6 prosent av den totale utliknede skatten. Den totale utliknede skatten etter alder og studiestatus er vist i figuren under.

Figur 5.3: Total utliknet skatt i 2014 fordelt etter alder (18-60 år) i 2014 og studiestatus. Gjelder personer som er registrert bosatt i Oslo i 2014.

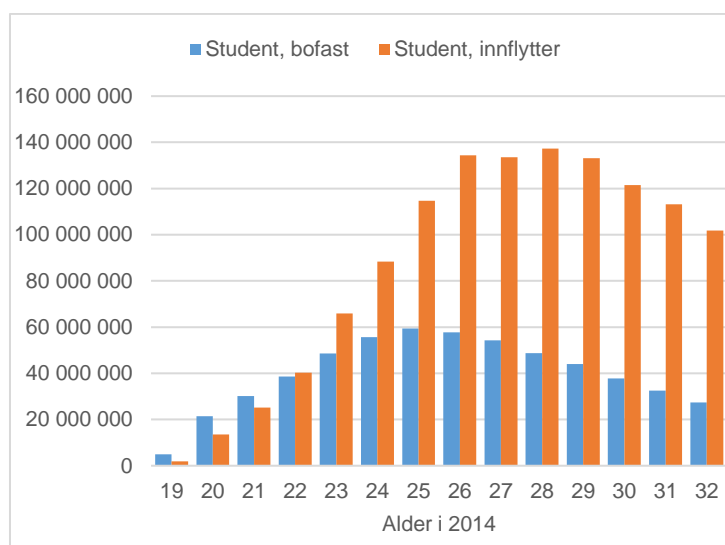

Kilde: Microdata.no

Det er forholdsvis liten forskjell i utliknet skatt per person mellom innflytter-studenter og bofaste studenter. Innflytter-studenter betaler i snitt rundt 3 000 kroner mer i skatt per år enn de bofaste, og forskjellene avtar med alder.

Samtidig, siden innflytterne overgår de bofaste i antall fra 23-års-alder, er den totale utliknede skatten blant innflytterstudenter større enn den totale utliknede skatten fra de bofaste, slik figuren under viser.

Figur 5.4: Total utliknet skatt for studenter i alderen 19-32 år etter om man er innflytter eller bofast, 2014. Gjelder personer som er registrert bosatt i Oslo i 2014.

Kilde: Microdata.no

Epland og Gladhaug (2011) viste at siden så mange studenter har inntektsgivende arbeid ved siden av studiene, bidrar de også direkte til den norske økonomien. I 2008 hadde studenter under 30 år yrkesinntekter som beløp seg til 15,4 milliarder kroner, og de utliknet 2,9 milliarder i skatt. Den samlede utliknede skatten for studenter under 30 år var omtrent like høy som beløpet samme gruppe mottok i stipend fra Lånekassen (3 milliarder i 2008).

5.2 Studentenes skatt som andel av total skatt

I 2014 utliknet studentene i Oslo i alderen 18-32 år om lag 1,8 milliarder kroner i skatt, noe som utgjør tre prosent av den totale utliknede skatten fra innbyggerne i Oslo i 2014.

Tabell 5.1: Samlet utliknet skatt, 2014. Gjelder fra personer som er bosatt i Oslo i 2014.

	Utlignet skatt, sum	Utlignet skatt, andel av total
Studenter, 18-32 år	1 853 836 135	3 %
Studenter, andre aldre	1 648 415 405	3 %
Ikke-studenter	58 016 340 490	94 %
<i>Total</i>	<i>61 518 592 030</i>	<i>100 %</i>

Kilde: Microdata.no

Den utliknede skatten blant studenter i alderen 18-32 har vært ganske stabil over tid, mens den har økt blant studenter i eldre aldersgrupper.

Den samlede utliknede skatten fra studentene i alderen 18-32 år har økt fra en drøy milliard i år 2000 til nesten 2 milliarder i 2015. Til sammenlikning har den samlede utliknede skatten til Oslos befolkning økt fra 30 milliarder i 2000 til 66 milliarder i 2016, altså mer enn en dobling.

Studentenes andel av samlet skatt har likevel vært stabil på rundt 6 prosent siden år 2000, slik tabellen under viser. I kapittel 7 vil vi vise hvor mye av denne skatten som gikk til Oslo kommune.

Tabell 5.2: Utliknet skatt fra studenter og ikke-studenter som var registrert bosatt i Oslo i 2000, 2005, 2010, 2014 og 2015.

		2000	2005	2010	2014	2015
Total utliknet skatt, milliarder kroner	Studenter, 18-32 år	1,1	1,1	1,5	1,9	2,0
	Studenter, andre aldre	0,7	1,0	1,4	1,6	1,8
	Ikke studenter	28,1	33,5	46,7	58,0	61,8
	<i>Total</i>	29,8	35,6	49,6	61,5	65,6
Andel av total utliknet skatt	Studenter, 18-32 år	4 %	3 %	3 %	3 %	3 %
	Studenter, andre aldre	2 %	3 %	3 %	3 %	3 %
	Ikke-studenter	94 %	94 %	94 %	94 %	94 %
	<i>Total</i>	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Kilde: Microdata.no.

6 Studentenes forbruk

Det forrige kapitlet viste hva studentene bidro med av skatt gjennom arbeid (og formue). I de neste kapitlene vil vi se på hva studentene generer av arbeidsplasser (og derav skatt) gjennom sitt forbruk. Vi går derfor først gjennom forbruket, før vi i neste kapittel beregner hva dette generer av arbeidsplasser.

For å beregne studentenes forbruk har vi basert oss på gjennomsnittstall fra SSBs levekårsundersøkelse blant studenter. SSB gjennomfører jevnlig en levekårsundersøkelse blant studenter, den siste ble gjennomført i 2010/2011, og i statsbudsjettet for 2020 er det planlagt å lage en ny en i 2020 (Khrono 2019).

Over 2 000 studenter i alderen 19-34 år fra 26 ulike utdanningsinstitusjoner lot seg intervjuet om studier, hverdagsliv og forbruk. Det ble stilt 50 spørsmål om forskjellige utgifter studentene har hatt det siste året. Forbruksområdene er ikke uttømmende, og datamaterialet kan derfor ikke danne grunnlag for et komplett regnskap over samlede utgifter (Barstad mfl. 2012).

Boutgiftene utgjør en betydelig del av studentenes forbruk og varierer med alder, husholdningstype og hvor mye man jobber (Barstad mfl. 2012). Da boutgiftene ikke har en direkte påvirkning på sysselsettingen i butikker og restauranter, cafeer og barer og liknende, har vi utelatt omtale av boutgiftene i denne rapporten.

Spørsmålene som ble stilt i Levekårsundersøkelsen, gjelder i utgangspunktet husholdningenes utgifter. Gifte og samboende studenter ble derfor konsekvent bedt om å inkludere ektefelle/samboers utgifter. I sin analyse av studentenes forbruk, har Barstad mfl. (2012) omregnet svarene fra husholdningsnivået til individnivået. Vi har valgt å ta utgangspunkt i disse resultatene.

SSB har delt spørsmålene om forbruk og utgifter i fire kategorier:

- i. Løpende utgifter
- ii. Transport, reiser og ferier
- iii. TV, radio, husholdningsartikkel og innbo
- iv. Utgifter til studiene

6.1.1 Løpende utgifter er klart størst

Gjennomsnittlig forbruk per student for de løpende utgiftene i 2010 var som vist i tabellen under. Vi har også tatt med en kolonne som viser hva dette anslagsvis utgjorde i 2014-kroner.

Tabell 6.1: Løpende utgifter blant studenter, summert over år og etter type utgiftspost. Individnivå.

Løpende utgifter	Per person i 2010	KPI-ændring 2010-2014	Per person i 2014-kroner
Dagligvarer	33 000	1,05	34 790
Klær og skotøy	9 000	0,93	8 401
Kafé-, pub- og restaurantbesøk	5 600	1,12	6 275
Alkoholholdige drikkevarer	4 800	1,18	5 684
Telefon og internett	4 600	0,90	4 128
Tobakk- og tobakksvarer	3 200	1,18	3 789
Studentkantiner	3 100	1,12	3 474
Helsepleie, lege o.l.	2 500	1,11	2 774
Kino, teater, konserter, o.l.	2 300	1,03	2 369
Sportsutstyr unntatt klær/sko	1 800	1,11	1 998
Treningsstudio o.l.	1 900	1,03	1 957
Musikk-, bilde- og filmprodukter	900	1,11	999
Aviser, blader og bøker	900	1,11	999
<i>SUM løpende utgifter</i>	<i>73 600</i>		<i>77 635</i>

Kilde: Tabell 7.1 i Barstad mfl. (2012). KPI-beregningen er gjort på bakgrunn av data i SSBs kildetabell 03014.

Blant de løpende utgiftene er det dagligvarer som utgjør den største utgiftsposten. I snitt brukte studentene nesten 35 000 kroner på dette i 2014. Variasjonen er imidlertid stor. De 10 prosent mest sparsommelige brukte rundt 16 000 kroner på dagligvarer i 2010, mens de mest spiseglade brukte over 50 000 kroner. Utgiftsposten dagligvarer inkluderer riktignok også kioskarer, kosmetikk og hårpleie, og består derfor ikke bare av matvarer.

Dernest er det klær og skotøy, kafé-, pub og restaurant-besøk og alkoholholdige drikkevarer som utgjorde de største utgiftspostene blant de løpende utgiftene hos studentene.

Hvor mye studentene bruker på de ulike utgiftspostene, varierer med bakgrunnskjennetegn som alder, kjønn og husholdningstype/parstatus. Gifte og samboende har gjennomgående lavere løpende utgifter enn enslige. Utgiftene til dagligvarer og kafé-, pub- og restaurantbesøk stiger også med alderen. Menn bruker i noe større grad enn kvinner penger på fest og uteliv, mens kvinner i noe større grad enn menn bruker penger på klær og sko.

6.1.2 Det går også med mye penger til ferie

Feriereiser utgjør en ganske stor utgiftspost for studentene. Når vi senere skal beregne hva studentenes forbruk betyr for sysselsettingen i Oslo, vil vi imidlertid utelate denne utgiftsposten, da størstedelen av den trolig er forbrukt utenfor Oslo kommunes grenser.

Hver fjerde student eier sin egen bil. Trolig er denne andelen lavere i Oslo, der kollektivtilbudet er utbredt.

To av tre studenter som ikke bor hjemme, oppgir at de har kjøpt møbler, lamper, tepper eller liknende i løpet av det siste året. Mer enn hver tiende student tilhørte husholdninger som hadde kjøpt sykkel i løpet av det siste året. Nesten to av fem hadde kjøpt datamaskin, og en av tre hadde kjøpt annen kostbar elektronikk.

Gjennomsnittlige beløp per person er gjengitt i tabellen under. Siste kolonne viser hva dette utgjør i 2014-kroner. Tallene er justert for husholdningsstørrelse, slik at de i størst mulig grad skal reflektere utgifter per individ.

Tabell 6.2: Andre utgifter for studentene, summert over år og etter type utgiftspost. Individnivå.

Utgifter til ferie, transport og husholdningsartikler	Per person i 2010	KPI-endring 2010-2014	Per person i 2014-kroner
Feriereiser	8 200	1,11	9 100
Bilhold	5 300	1,09	5 767
PC/datamaskin	2 100	1,11	2 330
Møbler og liknende	2 200	1,03	2 267
TV, elektro	1 300	1,11	1 443
Hvitevarer	540	1,03	556
Sykkel	450	1,11	499
<i>Sum andre utgifter</i>	<i>20 090</i>		<i>21 963</i>

Kilde: Tabell 7.5 i Barstad mfl. (2012). KPI-beregningen er gjort på bakgrunn av data i SSBs kildetabell 03014

PC, møbler, TV og elektro, hvitevarer og sykler utgjør en forholdsvis liten andel av studentenes forbruk, sammenliknet med de løpende utgiftene til dagligvarer, klær og sko og kafé-, pub- og restaurantbesøk.

6.1.3 Lave studieutgifter

Utgifter til selve studiene er relativt lave. Den største er pensumlitteratur. I snitt brukte studentene litt over 4 500 kroner på dette i 2014. Det er sannsynligvis stor variasjon mellom studieprogrammene. Trolig har studenter innen arkitektur og design betydelig høyere utgifter knyttet til studiemateriell enn for eksempel statsvitenskapsstudenter.

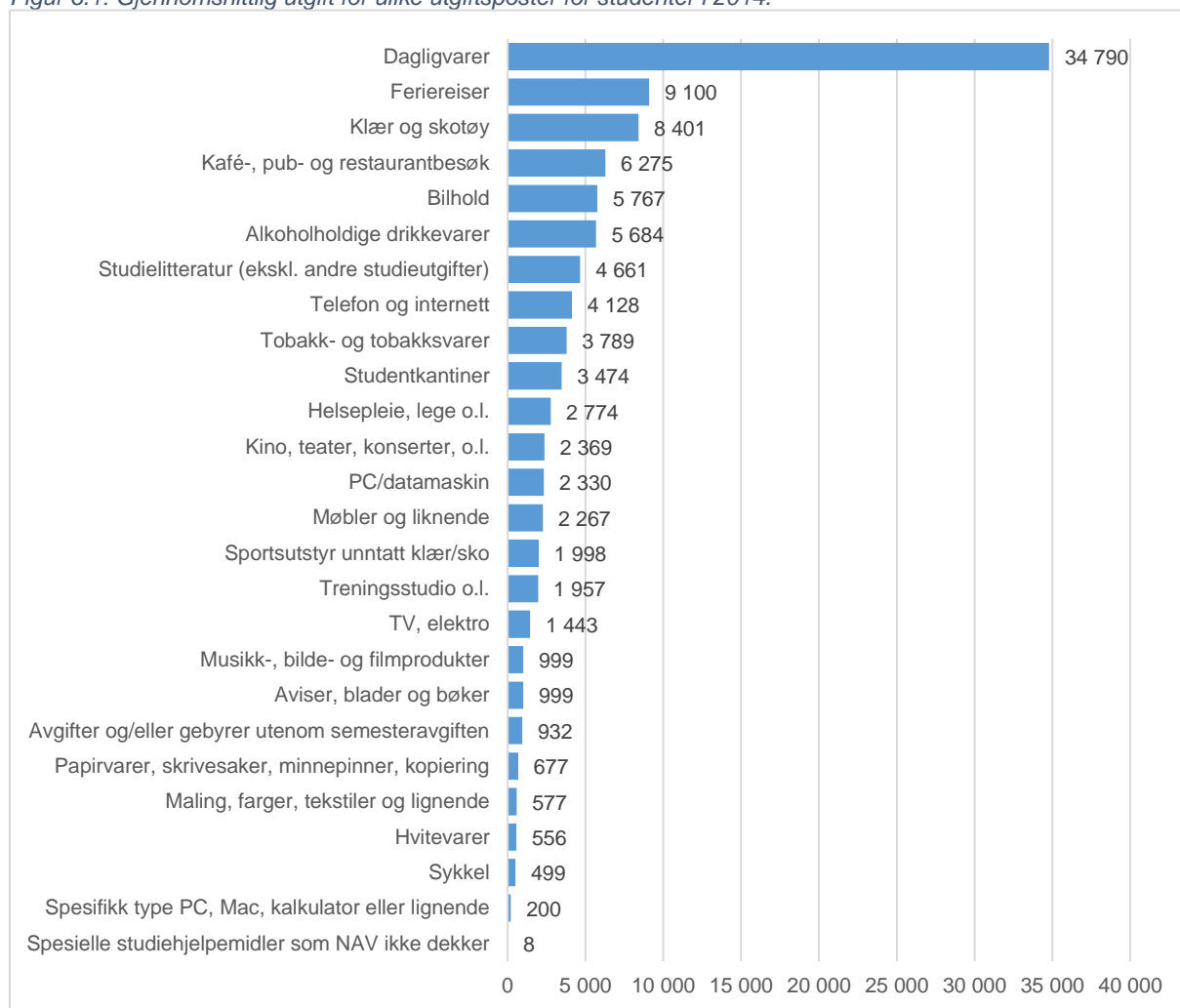
Tabell 6.3: Utgifter knyttet til studiet, gjennomsnitt per person.

Utgifter knyttet til studiet	Per person i 2010	KPI-endring 2010-2014	Per person i 2014-kroner
Stuelitteratur (ekskl. andre studieutgifter)	4 200	1,11	4 661
Avgifter og/eller gebyrer utenom semesteravgiften	840	1,11	932
Papirvarer, skrivesaker, minnepinner, kopiering	610	1,11	677
Maling, farger, tekstiler og lignende	520	1,11	577
Spesifikk type PC, Mac, kalkulator eller lignende	180	1,11	200
Spesielle studiehjelpemidler som NAV ikke dekker	7	1,11	8
<i>Sum</i>	<i>6 357</i>		<i>7 055</i>

Kilde: Tabell 7.6 i Barstad mfl. (2012). KPI-beregningen er gjort på bakgrunn av data i SSBs kildetabell 03014.

Figuren under viser hva alle utgiftene i snitt var per student i 2014.⁸ Som det kommer frem, er studentenes forbruk i stor grad dominert av dagligvarer, når utgifter til bolig ikke er medregnet.

Figur 6.1: Gjennomsnittlig utgift for ulike utgiftsposter for studenter i 2014.

Kilde: Barstad mfl. (2012) og SSBs kildetabell 03014

⁸ Vi har omregnet utgiftene fra 2010 til 2014-kroner.

7 Forholdet mellom forbruk og sysselsatte

SSBs strukturstatistikk for varer og tjenester gir detaljert informasjon om aktiviteten i ulike sektorer på bakgrunn av regnskapstall. Statistikken brukes som grunnlag for nasjonalregnskapet. Statistikken viser omsetningen og sysselsettingen i ulike næringer i ulike år. Omsetning er definert som et foretaks driftsinntekter fratrukket offentlig tilskudd og gevinst ved salg av anleggsmidler. I strukturstatistikken er sysselsetting definert som summen av eiere og lønnstakere som arbeider i enheten (foretaket).

Ved å se på forholdet mellom sysselsetting og omsetning, kan man beregne hva et bortfall av omsetning i en næring ville «tilsvart» eller blitt oversatt til i form av sysselsetting. På den måten kan man få en idé om hva en eventuell nedleggelse eller etablering av en virksomhet vil resultere i av bortfall/generering av arbeidsplasser på kort sikt.

Det er mange andre forhold som spiller inn ved en nedleggelse eller etablering, og sysselsatte i næringer som blir berørt, kan tilpasse seg og finne arbeid andre steder. Forholdstallet gir derfor en indikasjon, men ikke et svar på hva en endring i omsetning vil oversettes til i form av arbeidsplasser på kort sikt.

Som vi har sett tidligere i rapporten, utgjorde studentene rundt 10 prosent av befolkningen i Oslo i 2014, og gjennomsnittsforkruket til studentene var på rundt 97 000 kroner årlig, når bolig- og ferieutgifter er trukket fra.

En stor del av studentenes forbruk går til dagligvarer. I det hypotetiske tilfellet at studentene i Oslo ville opphøre å eksistere over natten, ville det bety en reduksjon i omsetningen i mange næringer, spesielt i dagligvarehandelen. Det ville gitt en umiddelbar reduksjon i etterspørselen etter dagligvarer, og trolig ville mange sysselsatte i dagligvarehandelen mistet jobben, hvert fall hvis det ikke fantes jobber andre steder, slik tilfelle oftere er på små steder.

I 2014 var omsetningen innen næringskoden «47 Detaljhandel, unntatt med motorvogner» rundt 458 675 700 000 kroner på landsbasis, mens sysselsettingen i næringen var på 216 129 personer. Det betyr at det i snitt var 2,1 millioner kroner i omsetning per sysselsatt person i denne næringen. Ved å beregne hva studentenes forbruk (det vil si omsetning) i de ulike næringene var, kan man oversette det til antall sysselsatte.

En slik beregning er selvfølgelig beheftet med mange usikkerheter. For det første er det sannsynlig at gjennomsnittsforkruket for studenter, slik beskrevet over, kan avvike fra det reelle gjennomsnittsforkruket til studentene i Oslo. For det andre er det ikke fullt overlapp mellom utgiftspostene i levekårsundersøkelsene og SSBs næringskoder, slik at noe konsum vil falle utenfor næringskoden den blir tilordnet (se eksempel under). For det tredje er omsetningen i strukturstatistikken oversatt til nærmeste million kroner, mens forbruket til studentene er oversatt til nærmeste hundre kroner. Slike avrundinger vil føre til unøyaktigheter når tallene blåses opp. Det kan også være regionale forskjeller i forholdet mellom omsetning og sysselsetting, slik at det som gjelder på landsbasis ikke nødvendigvis gjelder i Oslo.

7.1.1 Hver utgiftspost tilordnes en næringskode

Den største utgiftsposten blant studenter, «Dagligvarer», har vi tilordnet næringskategorien «47 Detaljhandel, unntatt med motorvogner». Også utgiftsposten «klær og skotøy» er tilordnet denne næringskategorien.

En utgiftspost som er vanskeligere å tilordne en næringskategori, er bilhold. Denne utgiftsposten inkluderer bensin, reparasjon, forsikring og utgifter til parkering, men ikke avgifter. Bompenger medregnes også i denne utgiftsposten. Vi har tilordnet denne utgiftsposten næringskoden «45 Handel med og reparasjon av motorvogner». Det er en skjønnsmessig tilordning. Siden både bilen i seg selv og mange av dets vedlikeholdskostnader vil falle inn under denne

næringskategorien, har vi vurdert at den passer inn her. Samtidig utgjør bensin en ikke-ubetydelig del av utgiftene til bilhold, og bensin i seg selv ville trolig passet bedre inn i en annen næringskategori. Dette illustrerer at det kan forekomme manglende overlapp når man tilordner en utgiftspost en næringskategori, noe som kan gi feil estimater.

I tabellen under har vi vist de fem største utgiftspostene til studentene og hvilken næringskode de er tilordnet. Feriereiser og boligutgifter er utelatt.

Tabell 7.1: De fem største utgiftspostene fra Levekårsundersøkelsen blant studenter, gjennomsnittlig forbruk i 2014-kroner og tilordnet næringskategori fra NACE2007-systemet.

Utgiftspost	Gjennomsnittlig forbruk 2014	Tilordnet næringskode fra NACE 2007
Dagligvarer	34 790	47 Detaljhandel, unntatt med motorvogner
Klær og skotøy	8 401	47 Detaljhandel, unntatt med motorvogner
Kafé-, pub- og restaurantbesøk	6 275	56 Serveringsvirksomhet
Bilhold	5 767	45 Handel med og reparasjon av motorvogner
Alkoholholdige drikkevarer	5 684	47 Detaljhandel, unntatt med motorvogner

Kilde: Barstad mfl. (2012) og SSBs standard for næringsgruppering

7.2 Studentenes forbruk oversatt til arbeidsplasser – direkte virkninger

I det følgende vil vi se på hva fire ulike tilnærminger (tellemåter) i hvordan vi måler antall studenter og hvordan vi måler forholdet mellom omsetning og sysselsetting.

7.2.1 Hvordan telle antall studenter?

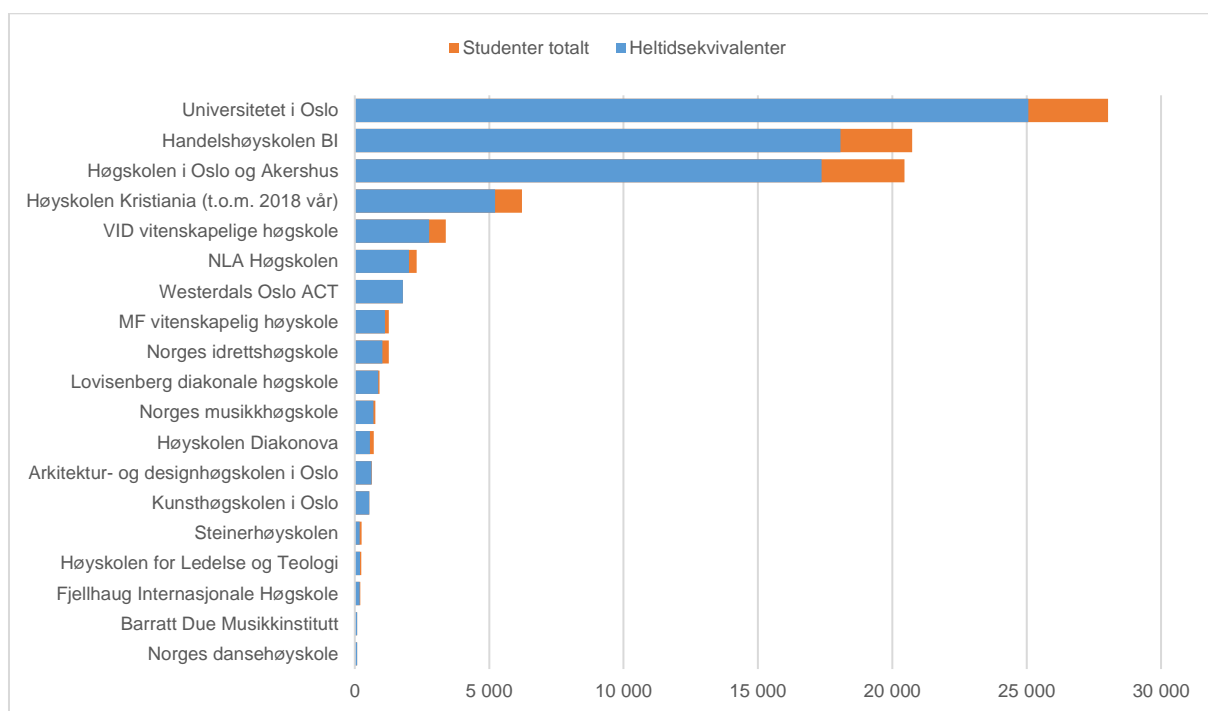
En måte å måle antall studenter i Oslo på, er å ta utgangspunkt i de som er registrert bosatt i Oslo. Hvis vi går ut fra at de som er registrert bosatt her også bor her, er det naturlig å tro at de vil forbruke de fleste av sine varer og tjenester i Oslo. I 2014 var det 53 253 studenter i alderen 18-32 år som var registrert bosatt i Oslo. En del av disse studenter nok utenfor Oslo, for eksempel ved læresteder i Trondheim, Bergen eller Tromsø.

En annen måte å telle antall på, er å ta utgangspunkt i hvor mange som studerer ved de ulike campusene. Da får man frem hvor mange som tar eksamen her, men vi vet ikke hvilken kommune de bor i, ei heller alderen deres. Databasen for statistikk om høyere utdanning (DBH) har åpent tilgjengelig data på hvor mange studenter som var tilknyttet ulike læresteder i 2016. Data for 2014 er ikke åpent tilgjengelig.

I 2016 var det registrert nesten 90 000 studenter ved høyere utdanningsinstitusjoner med campus i Oslo. Omregnet til heltidsekvivalenter, var det i underkant av 80 000. Det store flertallet av studentene var tilknyttet UiO, Handelshøyskolen BI og tidligere Høgskolen i Oslo og Akershus (nå OsloMet).⁹ Figuren under viser campuser i Oslo og antall studenter som var tilknyttet, hvorav hvor mange som var heltidsekvivalenter. Trolig var det litt flere studenter i 2016 enn i 2014.

⁹ OsloMet, tidligere Høgskolen i Oslo og Akershus, har campus både i Oslo og Viken fylkeskommune, tidligere Akershus fylkeskommune.

Figur 7.1: Studenter ved campuser i Oslo i 2016.

Kilde: Database for statistikk om høyere utdanning.

Disse to ulike måtene å telle antall studenter på, gir ganske forskjellige estimater, med en forskjell på over 25 000 personer.

7.2.2 Regionale forskjeller i forhold mellom omsetning og sysselsetting

SSB har åpent tilgjengelig data for forholdet mellom omsetning og sysselsetting i de ulike næringskategoriene for 2014, som er basisåret vi jobber ut fra. Disse dataene viser for eksempel at det i detaljhandelen ble omsatt rundt 2,1 millioner kroner per sysselsatt.

Samtidig er ikke forholdet mellom omsetning og sysselsetting helt likt i Oslo som i Norge totalt. Tallene fra 2018 viser at i næringer som detaljhandel og serveringsvirksomhet er omsetningen per sysselsatt høyere i Oslo enn i landet som helhet. I andre næringer, som papir- og papirvareindustri, er omsetningen per sysselsatt lavere i Oslo enn i landet som helhet. Hvis vi antar at den regionale forskjellen i forholdet mellom omsetning per sysselsatt i de ulike næringene var lik i 2014, som i 2018, kan vi lage et mer raffinert estimat for hva studentenes forbruk genererer av arbeidsplasser i Oslo.

Tabellen under viser fire ulike tilnærminger: To ulike måter å telle antall studenter på og to ulike måter å måle forholdet mellom omsetning og sysselsetting på.

Tabell 7.2: Fire tilnærminger (tellemåter) til å måle forholdet mellom studentenes forbruk og sysselsetting

Populasjon	Omsetning og sysselsetting, landsbasis, 2014	Omsetning og sysselsetting Oslo*, 2014
Studenter registrert bosatt i Oslo, 18-32 år (uavhengig av studiested). 53 253 personer.	Tilnærming 1	Tilnærming 2
Studenter registrert ved campus i Oslo i 2016 (heltidsekvivalenter, uavhengig av bosted). 78 462 personer.	Tilnærming 3	Tilnærming 4

*Forutsetter at forholdet mellom omsetning og sysselsetting i hhv. Oslo og Norge er likt i 2014 som i 2018.

For hver utgiftspost har vi beregnet hvor mye studentene forbruker hvert år. Ved å gange dette med de to ulike estimatene av antall studenter og deretter gange med to typer forholdet mellom sysselsetting og omsetning, får vi estimater på hva studentenes forbruk genererer – direkte – av arbeidsplasser i Oslo i 2014. Dette er vist i tabellen under.

Tabell 7.3: Sysselsetting direkte knyttet til studentenes forbruk (minus ferier og boutgifter) i fire ulike måter å beregne forhold mellom antall studenter og omsetning/sysselsetting.

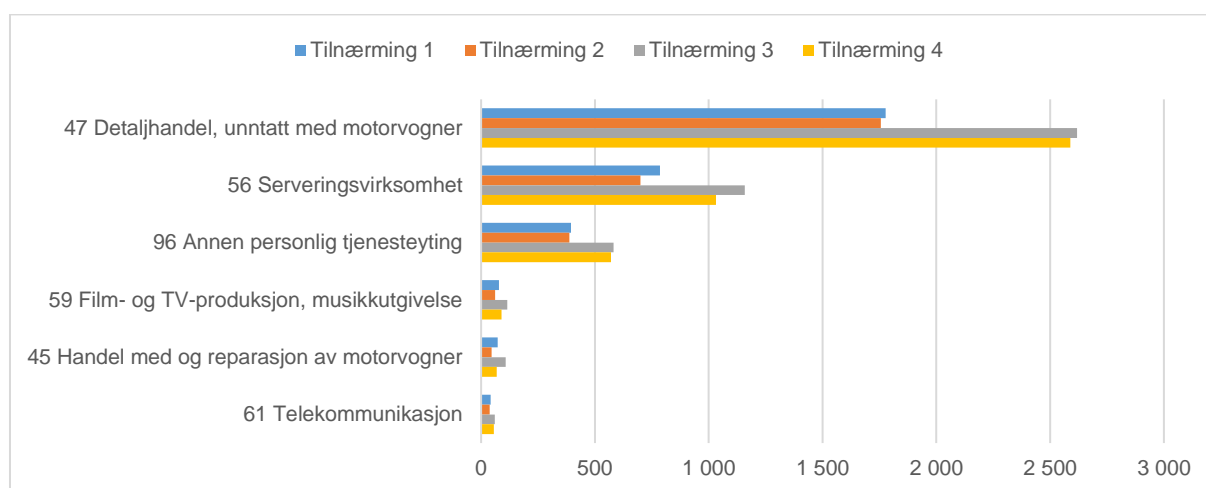
Populasjon	Omsetning og sysselsetting, landsbasis, 2014	Omsetning og sysselsetting Oslo*, 2014
Studenter registrert bosatt i Oslo, 18-32 år (uavhengig av studiested). 53 253 personer.	Tilnærming 1: 3 151 sysselsatte	Tilnærming 2: 2 989 sysselsatte
Studenter registrert ved campus i Oslo i 2016 (heltidsekvivalenter, uavhengig av bosted). 78 462 personer.	Tilnærming 3: 4 642 sysselsatte	Tilnærming 4: 4 404 sysselsatte

*Forutsetter at forskjellen i forholdet mellom omsetning og sysselsetting i ulike næringskategorier i hhv. Oslo og Norge i 2014 er som i 2018.

Disse fire ulike tilnærmingene (tellemåtene) tilsier altså at studentenes forbruk – direkte – genererte mellom 3 000 og 4 600 arbeidsplasser i Oslo i 2014. Tilnærming 4 er trolig nærmest virkeligheten dersom de som studerer ved campus i Oslo også konsumerer sine varer og tjenester her.

Uansett tilnærming, er det virksomheter innen detaljhandel og serveringsvirksomhet som er tettest forbundet med studentenes forbruk, slik at en hypotetisk bortfall av studentenes forbruk ville rammet arbeidsplasser innen detaljhandelen og serveringsvirksomheten hardest. Figuren under viser hvor mange arbeidsplasser som er direkte knyttet til studentenes beregnede forbruk. Antallet studenter betyr mer for sysselsettingen enn regionale forskjeller i omsetning per sysselsatt.

Figur 7.2: Sysselsetting direkte assosiert med studentenes estimerte forbruk i fire ulike tilnærminger (tellemåter). Studentens utgifter knyttet til ferier og boutgifter er ikke medregnet. Oslo, 2014.

Kilde: SSBs kildetabell 12817, 12937

7.3 Indirekte sysselsettingsvirkninger knyttet til studentenes forbruk

Mens strukturstatistikken viser det direkte forholdet mellom omsetning og sysselsetting i en gitt næring, kan Panda-modellen beregne ringvirkningene av en nedleggelse eller etablering.

Panda står for plan- og analyseverktøy for næring, demografi og arbeidsmarked, og er et økonomisk-demografisk modellsystem utviklet for bruk i regional analyse og overordnet planlegging i fylker og sammenslutninger av kommuner. Datagrunnlaget i Panda bygger på SSBs offisielle statistikk. Panda er særlig godt egnet for å analysere demografiske og næringsøkonomiske konsekvenser av hendelser, tiltak og politikk. I denne studien vil vi analysere konsekvensene av «nedleggelsen» av studentenes forbruk. På denne måten får vi belyst hva studentenes forbruk genererer av aktivitet. Vi forsøker ikke å modellere ulike scenarier for hva som kunne skjedd om universitetssektoren ble nedlagt.

7.3.1 Kryssløpsanalyser i Panda

Tankegangen bak kryssløpsanalysene i Panda er som følger: La oss tenke oss at mange studenter handler mat på den samme dagligvarebutikken. Hvis studentene skulle forsvinne «over natten», ville omsetningen i butikken gå betydelig ned. Da ville noen eller alle butikkansatte miste jobben, fordi det er ikke lenger noe butikk å drive når ikke studentene kommer for å handle varene sine. Den direkte effekten er altså at de butikkansatte mister jobben, og det er den vi viste gjennom SSBs strukturstatistikk. Nedgangen i virksomheten får imidlertid andre ringvirkninger også. Butikken hadde antagelig vaskepersonale, sikkerhetstjenester, alarmsystem og andre tjenester knyttet til butikken. Etterspørselen etter disse tjenestene blir også redusert når butikken må nedskalere, noe som igjen vil føre til reduksjon i sysselsetting i andre næringer. Når disse tjenestene reduseres, reduseres igjen etterspørselen etter andre tjenester, og slik fortsetter det i utgangspunktet i det uendelige, men i avtakende grad.

For nærmere beskrivelse av prinsippene bak kryssløpsanalyser og Panda-systemet, se f.eks. Schøne (1993) eller Pandas brukerhåndbok.¹⁰

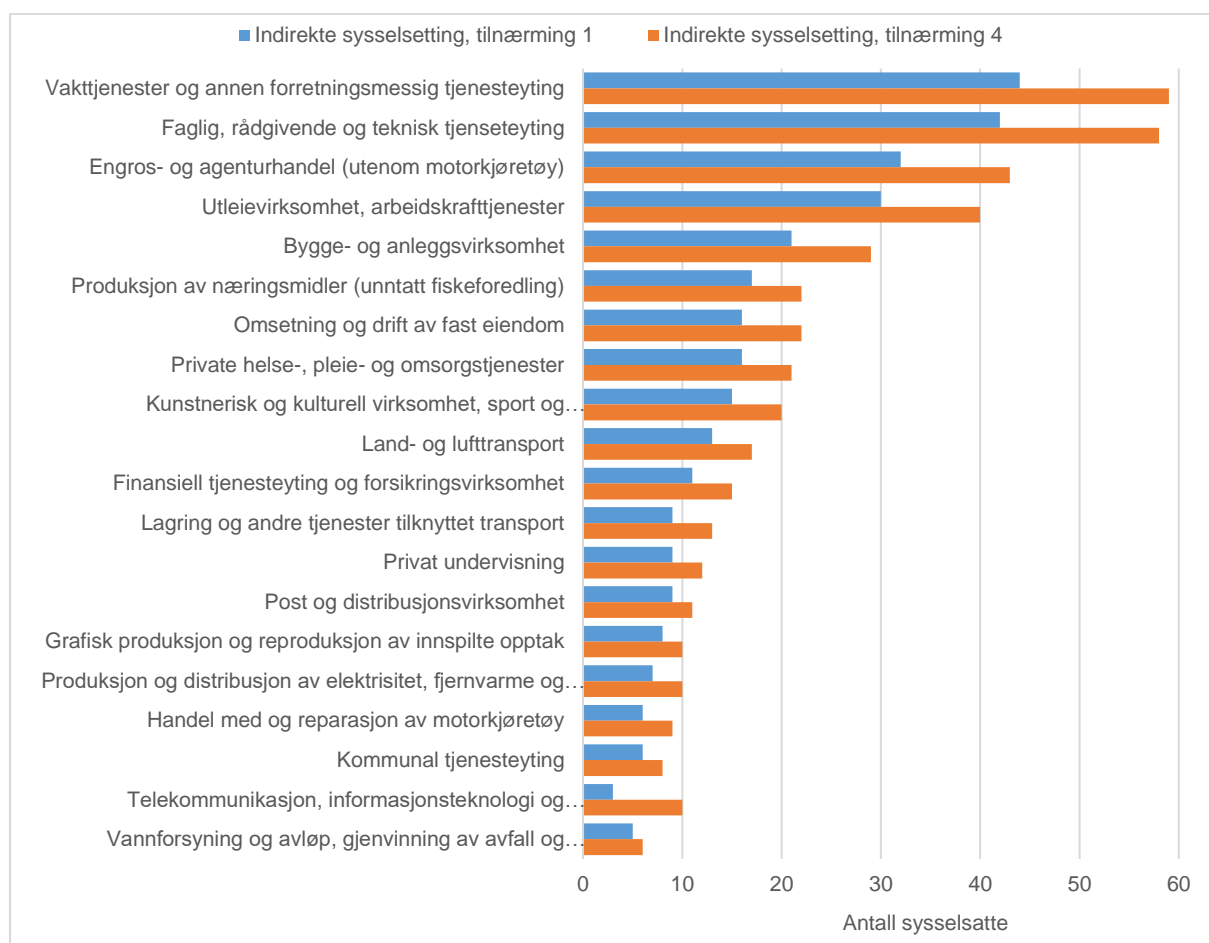
I det følgende vil vi ta utgangspunkt i tilnærming (tellemåte) 1 og 4 og se hvilke arbeidsplasser som ville blitt indirekte berørt dersom forbruket til studentene opphørte.

Panda beregner forventede sysselsettingskonsekvenser av en nedleggelse eller etablering i tråd med den historiske utviklingen på samme sted, her Oslo. Forventet konsekvens i tråd med historikk siste fire år, er at en «nedleggelse» av studentenes forbruk ville ført til at for hver hundrede arbeidsplass som ble direkte berørt, ville ytterligere elleve arbeidsplasser også blitt berørt. Det vil si at det ville vært en multiplikatorvirkning på 11 prosent. For hver 100 arbeidsplass som forsvinner på grunn av en nedleggelse, ville ytterligere 11 forsvinne i tillegg på grunn av ringvirkningene. På små og isolerte steder, der arbeidsmarkedet er lite og der det er få muligheter for å pendle, ville multiplikatoren vært høyere.

Arbeidsplassene som ville forsvunnet gjennom de indirekte virkningene, ville vært i mange ulike næringer, men vaktjenester og engroshandel ville blitt særlig berørt. Det er ikke så rart, da dette er næringer som leverer varer og tjenester til varehandelen, som er den næringen som ville blitt hardest direkte rammet. Figuren under viser de 20 næringene som ville blitt mest berørt – indirekte – av at studentenes forbruk «forsvant over natten» og dermed førte til en direkte reduksjon i sysselsetting i varehandelen og noen andre næringer.

¹⁰ https://panda.sintef.no/panda/doc/pdf/Modellbeskrivelse_REGNA.pdf

Figur 7.3: Fordeling av de 20 næringene som ville blitt sterkest berørt, indirekte, av et bortfall av studentene, 2014.

Kilde: Omstillingsmodulen i PANDA.

I sum var mellom rundt 3 500 og 4 900 arbeidsplasser direkte og indirekte assosiert med studentenes forbruk i 2014.

Tabell 7.4: Direkte og indirekte sysselsetting forbundet med studentenes forbruk, 2014.

	Sysselsatte, direkte	Sysselsatte, indirekte	Sum sysselsatte
Tilnærming 1	3 151	361	3 512
Tilnærming 4	4 404	463	4 867

Kilde: PANDA.

Over tid vil det være mange ulike tilpasninger, som gjør at vi ikke kan si med noen sikkerhet hva som faktisk ville skjedd med hensyn til sysselsettingen dersom studentene sluttet å handle på butikken og forbruke varer og tjenester. Men slik situasjonen er i dag, kan vi anta at studentenes forbruk genererer så mange arbeidsplasser, direkte og indirekte.

Ringvirkningene er små, siden vi kun ser på omsetningen fra studentenes forbruk.

Sysselsettingen i universitets- og høyskolesektoren er betinget av studentene, og omsetningen fra kunnskapssektoren har et betydelig større omfang. I tillegg har vi sett på Oslo isolert, og i Oslo er det gode pendlingsmuligheter til omlandskommuner. Hadde vi studert Oslo-regionen isolert, ville vi fått høyere multiplikatorvirkninger og et høyere antall berørte sysselsatte.

7.4 Skatt fra arbeid via studentenes forbruk

For å beregne hva disse arbeidsplassene betyr i utliknet skatt, har vi tatt utgangspunkt i den bransjen som sysselsatte flest, nemlig varehandelen, og sett på hva gjennomsnittlig utliknet skatt var for dem som jobbet i denne næringsgruppen i Oslo i 2014. Studentenes forbruk er anslagsvis assosiert med mellom 3 500 og 4 900 arbeidsplasser, slik det kommer frem av tabellen over. Av disse er trolig 81 prosent ikke studentene selv.¹¹ Disse personene utliknet samlet mellom rundt 345 og 477 millioner kroner i skatt i 2014, avhengig av tellemåte. Trolig gir tilnærming 4 mer presise anslag, siden det er basert på antallet som studerer ved campuser i Oslo.

Tabell 7.5: Beregnet skatt av sysselsetting som er direkte og indirekte forbundet med studentenes i Oslo sitt forbruk, 2014.

	Sysselsatte	Gjennomsnitt skatt varehandel	Hvorav andel ikke-studenter	Total utliknet skatt
Tilnærming 1	3 512	120 999	81 %	344 554 799
Tilnærming 4	4 867			477 490 947

¹¹ 11 prosent av de som jobber i dagligvarehandelen er studenter, så vi har trukket fra disse for å unngå å dobbelttelle utliknet skatt.

8 Skatt fra studentene til Oslo kommune

Kapitlene over har vist hva studentene betaler i skatt, fra sitt eget arbeid og indirekte fra deres forbruk. Når de betaler skatt, går noe av den til staten, noe til kommunen og fylkeskommunen, og en del går til folketrygden. I dette kapitlet vil vi beregne hvor mye av studentenes utliknede skatt i 2014 som gikk til Oslo kommune.

Skatteinntektene til kommunene skal bidra til å gi et likeverdig tjenestetilbud til sine innbyggere. Skatten fordeles etter en rekke kriterier og fordelingsnøkler. For eksempel får kommuner med en høy andel eldre eller lange reiseavstander mer i skatt enn andre kommuner. Det finnes også et storbytillegg (Grønt hefte 2014), som vil gjelde for Oslo.

På landsbasis ble om lag 35 prosent av skatten fra personlige skatteyttere fordelt til kommunene og fylkeskommunene i 2014 (Tabell 1.8, Prop. I LS 2014-2015). På grunn av diverse tillegg og utjevningmekanismer, kan det se ut til at andelen av skatten fra personlige skatteyttere som tilfalt Oslo kommune i 2014 var nærmere 40 prosent. Oslo kommune (2014) oppgir nemlig at skatten fra innbyggerne i 2014 var på 25,2 milliarder, og det tilsvarer omtrent 40 prosent av de 61,5 milliardene som innbyggerne utliknet i skatt (Microdata.no).

Gitt at 40 prosent av den utliknede skatten fra innbyggerne i Oslo gikk til Oslo kommune, vil det si at studentene bidro direkte med 1,4 milliarder til Oslo kommune i 2014. Det tilsvarer fire prosent av kommunens frie inntekter (Oslo kommune 2014).¹²

Tabell 8.1: Utliknet skatt fra personer bosatt i Oslo i 2014, og anslagsvis 40 prosent av skatten gikk til Oslo kommune. Milliarder kroner.

Populasjon	Utliknet skatt fra inntekt og formue	Hvorav 40 prosent til Oslo kommune
Studenter, 18-32 år	1,9	0,7
Studenter, andre aldre	1,6	0,7
Ikke-studenter	58,0	23,2
<i>Total</i>	61,5	24,6
<i>Skatt fra inntekt og formue til Oslo kommune, slik det er oppført i Byrådets årsberetning 2014</i>		25,2

Kilde: Microdata.no og Oslo kommune (2014)

8.1.1 Skatt fra arbeidsplassene som genereres fra studentenes forbruk

Oslo har høy netto innpendling. I 2015 (som er det tidligste året vi har tilgjengelig data fra), var rundt tre av fire (netto) av de som jobbet i varehandelen i Oslo også bosatt i Oslo (SSBs kildetabell 12539). Den øvrige firedelen jobbet i Oslo, men bodde utenfor Oslo. For å finne ut hva arbeidsplassene assosiert med studentenes forbruk betyr for Oslo kommunes skattekasse, har vi derfor antatt at tre av fire av dem skattet til Oslo.

Hvis vi videre går ut fra at 40 prosent av den utliknede skatten gikk til Oslo (Oslo kommune 2014), vil den utliknede skatten som kommer fra arbeid som er generert av studentenes forbruk være på mellom 103 og 143 millioner kroner, slik tabellen under viser.

¹² Oslo kommunes frie inntekter (skatt og rammetilskudd) var 35,4 mrd i 2014. De frie inntektene utgjør i overkant av 75 prosent av kommunesektorens samlede inntekter (Oslo kommune 2014).

Tabell 8.2: Beregnet skatt til Oslo kommune fra arbeidsplassene som er knyttet til Oslo-studentenes forbruk, 2014. Millioner kroner.

	Sysselsatte	Hvorav andel ikke-studenter	Hvorav som skatter til Oslo	Gjennom-snitt inntekts-skatt, vare-handel	Andel av utliknet skatt til Oslo kommune	Beregnet skatt fra sysselsetting til Oslo kommune, millioner kroner
Tilnærming 1	3 512	81 %	75 %	120 999	40 %	103
Tilnærming 4	4 867					143

8.1.2 Total utliknet skatt fra studentene til Oslo kommune

Hvis man slår sammen skatten fra studentenes inntekt og formue til Oslo kommune (1,4 milliarder kroner) og anslaget for skatten via studentenes forbruk basert på tilnærming 4 (143 millioner), kommer man frem til at Oslo-studentene bidro med 1,5 milliarder kroner i skatt til Oslo kommune i 2014.

9 Avsluttende bemerkninger

I denne rapporten har vi beregnet hva studenter i Oslo utlikner i skatt. Vi har ikke sett på kostnadssidene. Kostnadssidene er trolig små, da studenter sjelden er storforbrukere av kommunale tjenester, som barnehager og sykehjem. Den målbare skatten fra studentenes inntekt og formue er forholdsvis lav. Det er naturlig, da mange studenter er fulltidsstudenter og først og fremst skal studere. Den utliknede skatten fra inntekt til personer i yrkeslivet som har fullført en høyere utdanning, er imidlertid høy og utgjør et betydelig bidrag til Oslo kommunes skattekasse.

Som nevnt innledningsvis, har vi ikke sett på hva studentene betyr for sysselsettingen i universitets- og høyskolesektoren eller merverdien av kunnskapsoverføring mellom studenter, universiteter og høyskoler og næringsliv. Det er nok her de store verdiene skapes.

Vi har heller ikke drøftet andre forhold studentene bidrar med, som kunnskapsutvikling, idéutveksling, debatt og frivillig arbeid. Vi har imidlertid funnet at studentene bidrar med skatt gjennom arbeid og forbruk.

Referanser

- Barstad, Anders, Torkil Løwe og Lotte Rustad Thorsen (2012). Studenters inntekt, økonomi og boutgifter. Levekår blant studenter 2010, SSB-rapport 38/2012
- Epland, J. og M. F. Gladhaug (2011). Studenters inntekter: Yrkesinntekter viktigere enn lån og stipend, Samfunnsspeilet 1/2011, 21-27
- Grønt hefte (2014) Beregningsteknisk dokumentasjon til Prop. 1 S (2014-2014). Inntektssystemet for kommunar og fylkeskommunar 2014. Grønt hefte
- Khrono (2019). Statsbudsjettet: Studentene får egen levekårsundersøkelse
- Oslo kommune (2014). Byrådets årsberetning 2014
- Prop. 1 LS (2014-2015). Proposisjon til Stortinget, forslag til lovvedtak og stortingsvedtak) For budsjettåret 2015. Skatter, avgifter og toll 2015
- Schøne, Pål (1993). Universitetet i Oslo: regional- og kommunalpolitiske virkninger for Oslo kommune, Hovedoppgave i sosialøkonomi, Universitetet i Oslo
- SSB (2018). Studielån og deltidsjobb langt vanligere i Norden enn i resten av Europa. SSB, 5. juni 2018
- SSB (2020). Studentene tjener mindre - studerer de mer? SSB Analyse 2020/04: Studenters økonomi 2013-2018
- Wiggen, Kjersti Stabell (2011). Levekårsundersøkelse blant studenter 2010/2011. Dokumentasjonsrapport

Vedlegg

Syntaksfiler og underlagsdokumenter er tilgjengelige på forespørsel til forfatterne.